

Jaarstukken 2018

Recreatieschap Midden-Delfland

(in liquidatie)

Inhoudsopgave

JAARVERSLAG 2018.....	2
1. Bestuurlijke samenvatting.....	2
2. Leeswijzer.....	7
3. Programmaverantwoording.....	8
3.1 Programma Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden.....	8
3.2 Programma Ontwikkeling.....	17
3.3 Algemene dekkingsmiddelen	25
3.4 Overzicht Overhead.....	27
4. Paragrafen.....	32
4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	32
4.2 Onderhoud kapitaalgoederen	34
4.3 Financiering.....	35
4.4 Grondbeleid	36
4.5 Bedrijfsvoering.....	37
JAARREKENING 2018.....	38
5.1 Balans per 31 december 2018	39
5.2 Overzicht van baten en lasten 2018	40
5.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	42
5.4 Toelichting op de balans.....	44
5.5 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2018	55
5.6 Overige gegevens.....	65

JAARVERSLAG 2018

1. Bestuurlijke samenvatting

Inleiding

2018 is een bijzonder jaar geweest voor het Recreatieschap Midden-Delfland (RMD). Ter uitvoering van het besluit tot opheffing zou de liquidatie per 1 januari 2018 worden ingezet en zou haar rechtsopvolger Coöperatief Beheer Groengebieden Midden-Delfland (CBG) het beheer en exploitatie van het gebied overnemen.

Medio november 2017 is een concept-rapportage (advies Deloitte Belastingadviseurs) beschikbaar gekomen van mogelijke fiscale risico's van de gekozen transitie. Hierop is besloten eerst de nodige maatregelen te nemen om deze fiscale risico's waar mogelijk te mitigeren, alvorens dat de CBG de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van het RMD overneemt. Het Recreatieschap Midden-Delfland (in liquidatie) was in 2018 nog verantwoordelijk voor het beheer, exploitatie en onderhoud. Hiertoe is er in de loop van 2018 alsnog een schapsbegroting 2018 opgesteld. De risicoanalyse en -mitigatie en de benodigde vervolgacties zijn in de loop van 2018 uitgevoerd. In 2018 zijn zowel door het bestuur van het recreatieschap, als door het CBG bestuur, diverse besluiten genomen teneinde de, per 1 januari 2019 geplande, overdracht alsnog op verantwoorde wijze te kunnen laten plaatsvinden.

De verantwoordelijkheid voor beheer en exploitatie is per 1 januari 2019 overgenomen door het CBG. In 2019 wordt de liquidatie van het recreatieschap uitgevoerd: één jaar later dan gepland.

In deze bestuurlijke samenvatting wordt ingegaan op de bestuurlijke aangelegenheid, en hoogtepunten in beheer, onderhoud en exploitatie.

Bestuurlijke aangelegenheden

Opheffing Koepelschap Buitenstedelijk Groen

Het Koepelschap Buitenstedelijk Groen is per 1 januari 2018 opgeheven. Uitgangspunt is dat de bijdragen van de deelnemers beschikbaar blijven voor de instandhouding van de diverse recreatiegebieden.

Uittreding provincie Zuid-Holland

De provincie is per 1 januari 2018 uitgetreden als deelnemer van het Recreatieschap Midden-Delfland. Haar financiële betrokkenheid tot en met 2025 is via een subsidieregeling vastgelegd. De gemeente Rotterdam heeft op de datum van opheffing van het recreatieschap (1 januari 2018) haar bestuurlijke betrokkenheid gestaakt en heeft tevens aangegeven niet tot de CBG te zullen toetreden. Bij de opheffing van het Koepelschap Buitenstedelijk Groen heeft een verevening plaatsgevonden, waardoor deze uittreding voor het recreatieschap en haar rechtsopvolger financieel neutraal kon plaatsvinden.

Transitie Recreatieschap Midden-Delfland

Zoals hiervoor in de inleiding beschreven is in 2018 de verdere invulling gegeven aan de mitigatie van fiscale risico's van de CBG. In essentie betrof dit enerzijds het beperken van het in te brengen vermogen in de CBG, tot datgene dat voor beheer en exploitatie noodzakelijk is. Anderzijds betrof het een alternatief voor het fiscale risico van het onderbrengen van de erfpachtrechten in de CBG; hiervoor is vervolgens een stichting (SEG) opgericht.

De analyse en mitigatie van de risico's is uitgevoerd door de werkgroep van financieel en/of fiscaal deskundigen van de deelnemende gemeenten en Deloitte belastingadviseurs en heeft gezien de complexiteit van de materie aanzienlijk meer tijd geleverd dan vooraf ingeschat. De fiscale analyse is samengevat in een verantwoordingsdocument fiscale risicomitigatie RMD/CBG, welke is vastgesteld in zowel de besturen van Recreatieschap en CBG en dient als basis voor de komende nadere afstemming met de Belastingdienst.

De transitie is intensief begeleid en voorbereid vanuit de ambtelijke Begeleidingsgroep CBG, die in 2018 maandelijks bijeen is gekomen. Het bestuur van de CBG heeft in 2018 een zeer actieve rol gespeeld in de transitie en heeft hiertoe 9 keer vergadert. Zowel in CBG als RMD zijn de diverse besluiten vastgesteld teneinde de transitie adequaat voor te bereiden.

Bestuurswisseling Recreatieschap naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen

Op 21 maart 2018 vonden de landelijke gemeenteraadsverkiezingen 2018 plaats. Dit betekende een wijziging in de samenstelling van het bestuur van Recreatieschap Midden-Delfland i.l. Van het oude bestuur is afscheid genomen en de nieuwe bestuurders zijn welkom geheten in de vergadering van de Midden-Delflandraad op 22 juni 2018. De Midden-Delflandraad heeft in haar vergadering van 19 oktober 2018 de leden van het Dagelijks Bestuur aangewezen. Besloten is dat de gemeente Delft in deze bestuursperiode de voorzitter levert en de gemeente Maassluis de secretaris. Ook namens de gemeenten Schiedam, Midden-Delfland en Vlaardingen zijn DB-leden geleverd.

Provinciale begroting-boekjaarsubsidie 2018

In februari 2018 heeft het Recreatieschap voor de eerste maal een beschikking voor de begroting-boekjaarsubsidie 2018 ontvangen van de provincie Zuid-Holland tbv beheer en exploitatie van het beheergebied. Omdat de subsidiebeschikking een aantal essentiële bepalingen bevatte, die afweken van hetgeen was vastgelegd in de Financieringsovereenkomst RMD – PZH, is samen met de andere natuur- en recreatieschappen in Zuid-Holland pro forma bezwaar aangetekend tegen de PZH beschikkingen. Naar aanleiding hiervan is op ambtelijk niveau in Zuid-Holland schappenbreed overleg gevoerd met de provincie Zuid-Holland. Dit overleg heeft medio 2018 geleid tot overeenstemming en een aangepaste concept-beschikking voor 2018, waarin tegemoet werd gekomen aan de afspraken zoals verwoord in de uitreedovereenkomst. Na ontvangst van de nieuwe beschikking zijn de bezwaren ingetrokken.

De aanvraag voor de begroting-boekjaarssubsidie 2019 CBG is –conform afspraken- voor 1 oktober 2018 door de CBG ingediend.

De jaarstukken 2017 en de programmabegroting 2018

De RMD jaarstukken 2017 en de programmabegroting 2018 zijn na het doorlopen van de zienswijzeprocedure in de gemeenteraden op 22 juni 2018 conform vastgesteld door de Midden-Delflandraad.

Dienstverlening Staatsbosbeheer

In het tweede kwartaal is een evaluatie uitgevoerd naar de samenwerking tussen het Recreatieschap en Staatsbosbeheer (en PZH) in 2017. De resultaten van de evaluatie zijn in juni aan de besturen RMD en CBG gepresenteerd. Op basis hiervan hebben de besturen van RMD en CBG beiden aangegeven vooralsnog de samenwerking met Staatsbosbeheer voor 1 jaar te verlengen (2019) en in de loop van 2019 een keuze over het vervolg te maken.

In vervolg hierop is een wijziging op de liggende Samenwerkingsovereenkomst RMD-SBB-PZH 2017-2018 opgesteld, waarin CBG en RMD de dienstverlening in 2019 opdragen aan Staatsbosbeheer, met optie tot één jaar verlenging. Deze overeenkomst is 7 december 2018 door zowel CBG en Recreatieschap ondertekend en daarna heeft ook Staatsbosbeheer de overeenkomst getekend.

In de tweede helft van 2018 zijn er vanuit de besturen van het Recreatieschap en de CBG kritische signalen geuit over de samenwerking met Staatsbosbeheer. Tevens speelt het ontbreken van structurele financiering bij Staatsbosbeheer van de gronden die Staatsbosbeheer in vol eigendom heeft (de 600 ha) een rol. Beide besturen zien dit als een belemmering voor de toekomstige samenwerking en integrale aanpak van het gebiedsbeheer en dringen bij Staatsbosbeheer aan op bestuurlijk overleg.

Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden

Gezien de noodzaak tot voortgezet beheer en exploitatie (zie onder inleiding) is dit in 2018 nog onder de verantwoordelijkheid van het Recreatieschap (in liquidatie) uitgevoerd. In 2018 jaar heeft de voorbereiding en uitvoering van grootschalige kap- en omvormingswerkzaamheden de nodige aandacht gevraagd. De aantasting van essenopstanden ten gevolge van de essentaksterfte betreft een onvoorziene calamiteit, waartoe een (meerjaren) plan van aanpak is opgesteld en ter financiering van de uitvoering is door het bestuur van het Recreatieschap in december 2018 een bestemmingsreserve van € 0.4 mln. ingesteld.

Mede gezien de status van het Recreatieschap in 2018 (in liquidatie) is terughoudend opgetreden ten aanzien van de bestaande exploitaties: noodzakelijke ontwikkelingen zijn in nauwe samenspraak met de betreffende gemeentelijke bestuurder voorbereid. In 2018 betrof dit onder andere wijzigingen bij de exploitaties van het Art Centre Delft, het Jachthuis en paviljoen Krabbepas.

Financiële samenvatting

Het voordelige jaarresultaat 2018 bedraagt € 165.812 en wordt in onderstaande tabellen op hoofdlijnen per programma/product toegelicht.

Exploitatie

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de resultaten per programma (afgerond).

Programma	Omschrijving	Resultaat	Voordelig/Nadelig
1	Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	€ 906.487	N
2	Ontwikkeling	€ 8.600	V
3	Algemene dekkingsmiddelen	€ 1.044.528	V
4	Overhead	€ 19.171	V
	Jaarresultaat 2018	€ 165.812	V

In de onderstaande tabel zijn per programma de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de (gewijzigde) begroting 2018 weergegeven.

Nr.	Onderwerp	Bedrag	V / N	Programma	Product
1.	Onderschijding op het Regulier Onderhoudsbudget.	€ 76.639	V	Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden.	Gebiedsbeheer.
	Diverse hogere lasten (m.n. kosten herstel Foppenbrug).	€ 20.299	N	Idem	Idem
2.	Diverse hogere baten bij gebiedsbeheer.	€ 32.934	V	idem	Idem
3.	Lagere lasten belastingen.	€ 8.556	V	idem	Economisch beheer.
4.	Lagere kosten onderzoek/advies.	€ 3.388	V	idem	Idem
5.	Mindere communicatie (advertentie – en publicatie) kosten.	€ 30.200	V	idem	Idem
6.	Voordeel op beheer omgevingsfonds.	€ 8.600	V	Ontwikkeling	Planvorming & gebiedsontwikkeling.
7.	Ongebruikt budget onvoorzien.	€ 7.500	V	Algemene dekkingsmiddelen	Overige structurele lasten.
8.	Minder bestuurskosten.	€ 5.100	V	Overhead	Bestuursproducten.
9.	Onderschijding budget juridisch onderzoek & advies.	€ 10.100	V	Idem	Juridische ondersteuning en advisering.
10.	Lagere lasten voor externe fiscaal advies & accountantskosten.	€ 4.328	V	Idem	Financiën.
11.	Overige verschillen.	€ 1.234	N	Divers.	Divers.
	Jaarresultaat 2018	€ 165.812	V		

Voor een uitgebreidere toelichting op bovenstaande- en de overige afwijkingen wordt naar de respectievelijke programma's verwezen.

Liquidatiesaldo/ Vermogenspositie RMD i.l.

Voorgesteld wordt om het voordelige saldo van deze jaarrekening 2018 van € 165.812 uit te keren aan de deelnemers en toe te voegen aan het vermogen/liquidatiesaldo RMD i.l. van € 13,6 mln. van het recreatieschap welke zal worden uitgekeerd aan de deelnemers (deels t.b.v. de inbreng als ledenkapitaal in de CBG en deels t.b.v. de ontwikkelprojecten in het MD gebied). Het totale vermogen/liquidatiesaldo RMD i.l. komt daarmee op € 13,8 mln. en is daarmee licht hoger dan de eind 2018 geprognoseerde € 13.3 mln. (zie ook de besluiten m.b.t. de verdeling van het vermogen RMD van december 2018 in MDR en CBG).

Uitgangspunten/besluiten i.h.k.v. de liquidatie RMD

In het liquidatieplan versie 3 (besluit MDR 7 december 2018) is opgenomen dat vanuit het uitgangspunt dat de CBG, voor beheer en de exploitatie van de gebieden, als rechtsopvolger van het schap wordt gezien en alle daartoe bestemde vermogensbestanddelen direct of indirect aan de CBG zullen worden overgedragen e.e.a. conform de op 22 juni 2018 door de MDR vastgestelde besluit "routing reserves en voorzieningen bij liquidatie RMD". Met het besluit MDR van 7 december 2018 "verdeling van de vermogensbestanddelen RMD naar deelnemende gemeenten" en eenzelfde besluit van de CBG is besloten om een bedrag van (prognose dec. 18) € 7.3 mln. door de gemeenten in te brengen als ledenkapitaal in de CBG. In dit besluit is tevens opgenomen dat het eventuele positieve verschil (veroorzaakt door verschil in de eindstanden van de naar de CBG toe te delen reserves en voorzieningen) tussen prognose en werkelijke totale vermogen /liquidatiesaldo RMD i.l. wordt toegevoegd aan de middelen t.b.v. het ledenkapitaal CBG. Van het uiteindelijke liquidatiesaldo van € 13,8 mln. is een bedrag van € 8,1 mln. voor het ledenkapitaal CBG beschikbaar.

In december 2017 zijn reeds besluiten genomen tot herschikking van reserves en voorzieningen en is door de MDR met besluit van 1 december 2017 besloten tot het instellen van een ontwikkelbudget MD welke op basis van een indicatieve projectenlijst naar de deelnemende gemeenten zal worden toegekend. Van het vermogen /liquidatiesaldo RMD i.l. is een bedrag van € 5,7 mln. (prognose was € 5.4 mln.) voor uitkering aan de deelnemers voor ontwikkelprojecten beschikbaar.

In deze jaarstukken 2018 zijn daartoe de liquidatiebesluiten 2017/2018 verwerkt waarbij de reserves en vrijvallende voorzieningen zijn opgenomen in bovenstaande bedragen en als schuld van € 13,6 mln. (exclusief het nog te bestemmen voordelige resultaat 2018 ad € 165.812) van het Recreatieschap i.l. aan de deelnemers opgenomen.

2. Leeswijzer

In deze jaarstukken wordt inzicht gegeven in de voortgang van het realiseren van de doelen en prestaties uit de programmabegroting 2018 en de Najaarsrapportage 2018. Daarnaast wordt inzicht geboden in de realisatie van additionele projecten (kredieten). In de tabellen zijn de realisatiecijfers over het jaar 2018 opgenomen. De lasten en de baten zijn gepresenteerd als positieve bedragen in hele euro's. In de kolom resultaat worden voordelen voor het schap weergegeven met een "V" en nadelen met een "N".

De jaarstukken zijn opgesteld naar de eisen die het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) daaraan stelt. In de bestuurlijke samenvatting (hoofdstuk 1) is op hoofdlijnen ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen en resultaten in 2018. In hoofdstuk 3 is de programmaverantwoording opgenomen. Hierin worden de doelen en prestaties toegelicht door beantwoording van de drie W-vragen:

1. Wat hebben we bereikt?
2. Wat hebben we gedaan?
3. Wat heeft het gekost?

Hoofdstuk 4 zal ingaan op de volgens het BBV verplichte en voor het schap relevante paragrafen, te weten:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Financiering;
- Grondbeleid;
- Bedrijfsvoering.

Hoofdstuk 5 bevat de jaarrekening 2018 met daarin de waarderingsgrondslagen, de balans per 31 december 2018 met toelichting en het overzicht van baten en lasten met toelichting. Voor de toelichting op het overzicht van baten en lasten is de richtlijn gehanteerd de verschillen toe te lichten bij afwijkingen ten opzichte van de begroting van meer dan 3%, met een minimum van € 2.500.

Tevens is in hoofdstuk 5 aanvullende (o.a. wettelijke verplichte) informatie opgenomen.

3. Programmaverantwoording

De programmaverantwoording is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- Programma Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden;
- Programma Ontwikkeling;
- Algemene dekkingsmiddelen;
- Overzicht Overhead.

In dit hoofdstuk wordt per programma een toelichting gegeven op de gerealiseerde doelen, prestaties, de gevolgde aanpak en de kosten hiervan.

3.1 Programma Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden

Wat hebben we bereikt?

Het recreatiegebied vallend binnen de gemeenschappelijke regeling is onderhouden conform het principe 'schoon, heel en veilig' voor een optimaal gebruik door de bezoekers. Onder het beheer van de gebieden vallen tevens diverse exploitaties, die bijdragen aan de recreatieve kwaliteit. In 2018 is, o.b.v. de Samenwerkings-overeenkomst RMD-SBB-PZH 2017-2018, de dienstverlening verzorgd door Staatsbosbeheer. Met ingang van 2018 is de verantwoordelijkheid voor het beleid van Toezicht en Handhaving bij de deelnemende gemeenten komen te liggen. De uitvoering van Toezicht en Handhaving is via een aparte opdracht aan Staatsbosbeheer opgedragen.

Wat hebben we daarvoor gedaan en wat heeft het gekost?

Het beheer, onderhoud en de exploitatie van de gebieden is gerealiseerd door middel van de volgende producten:

1. Gebiedsbeheer;
2. Economisch beheer;
3. Regelgeving & handhaving;
4. Communicatie.

Ad.1 Gebiedsbeheer

Het product gebiedsbeheer betreft het doen onderhouden van het recreatiegebied en de daarbij behorende beheertaken. De basis voor de reguliere onderhoudswerkzaamheden is beschreven in het terreinbeheermodel (TBM). Dit model is opgebouwd uit doeltypen met specifieke recreatieve doelen en maatregelen gerelateerd aan marktconforme normprijzen per doeltype. Continue evaluatie van de onderhoudswerkzaamheden draagt bij aan het voortdurend actualiseren van het terreinbeheermodel en het beheersbaar houden van zowel de te treffen onderhoudsmaatregelen als de kosten. Bij grote afwijkingen kan deze evaluatie leiden tot een voorstel tot een begrotingsaanpassing.

Ten behoeve van de werkzaamheden voor het groot onderhoud wordt gebruik gemaakt van een jaarlijks geactualiseerde meerjaren onderhoudsprognose. Op basis hiervan wordt ter egalisatie van kosten een voorziening getroffen. Met behulp van het uitvoeren van diverse inspecties, wordt de staat van het beoogde groot onderhoud getoetst. De bevindingen uit deze voortdurende evaluatie worden verwerkt alvorens de werkzaamheden worden uitgevoerd. Jaarlijks worden de

geplande uitgaven, de dotatie aan de voorziening groot onderhoud en de werkelijke kosten gemonitord. Elke vier jaar wordt de dotatie opnieuw berekend en vastgesteld tenzij uit de monitoring volgt dat eerder een bijstelling nodig is.

Het product gebiedsbeheer bestaat verder uit:

- Het inventariseren en selecteren van partijen die in staat zijn om (een deel van het) recreatieschap te onderhouden (het samenstellen van de onderhoudsbestekken en het aanbestedingsproces). Hiertoe wordt ook (langjarig) samengewerkt met lokale partijen, zoals Vockestaert. In het aanbestedingsproces wordt, waar mogelijk, aandacht besteed aan SROI-trajecten (social return on investment);
- Het afstemmen en maken van afspraken met maatschappelijke partijen, omwonenden, vrijwilligers e.d. In 2018 is n.a.v. een bezwaarprocedure bij kapwerkzaamheden in het Kraaiennest de afstemming met belangenorganisaties als KNNV, Vogelwacht Delft en Bomenstichting geïntensiveerd.

De versnipperde situatie van eigendom en financiering van gebieden van het recreatieschap en Staatsbosbeheer (600 ha) vraagt om een oplossing. Zie ook onder de bestuurlijke samenvatting.

Product		Rekening 2017	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Rekening 2018	Resultaat
Gebiedsbeheer	Lasten	3.807.122	1.768.473	1.912.414	2.912.953	1.000.539 N
	Baten	360.419	10.200	171.141	204.009	32.868 V
Saldo		(3.446.703)	(1.758.273)	(1.741.273)	(2.708.944)	967.671 N

Toelichting

Lasten

Specificatie lasten gebiedsbeheer	Begroting (na wijziging) 2018	Rekening 2018	Resultaat 2018
Regulier Onderhoud	€ 940.441	€ 863.794	€ 76.647 V
Dotatie Voorziening Groot Onderhoud	€ 550.000	€ 550.000	-
Overig	€ 421.973	€ 442.075	€ 20.102 N
Aankoop BBL perceel Delft Y443 (dekking vanuit de Algemene reserve, algemene dekkingsmiddelen)	-	€ 19.792	€ 19.792 N
Afboeking MVA conform liquidatieplan MD versie 3. (dekking vanuit de Algemene reserve, algemene dekkingsmiddelen)	-	€ 1.037.292	€ 1.037.292 N
Totaal Lasten Gebiedsbeheer	€ 1.912.414	€ 2.912.953	€ 1.000.539 N

Regulier Onderhoud

Ook in 2018 is het recreatieschap een overeenkomst met Vockestaert aangegaan voor (coördinatie van) onderhoud in de Zuidrand. De inzet van Vockestaert dateert uit 2009 en wordt door beide partijen positief ervaren. De laatste jaren wordt het qua aanbestedingsbeleid steeds moeilijker om deze opdracht eenzijdig aan te besteden: er wordt onderzocht of er alternatieve mogelijkheden binnen de aanbestedingsregels zijn. Deze lasten zijn opgenomen in het Regulier Onderhoudsbudget 2018.

Het voordelige resultaat 2018 op het Regulier Onderhoudsbudget bedraagt € 76.647. Het Regulier Onderhoudsbudget bestaat naast de bestekken voornamelijk uit een beheerbudget voor het beheerteam. In de loop van het jaar is reeds rekening gehouden met het feit dat de budgetten voor de bestekken zouden oplopen waardoor vroegtijdig op het budget voor het beheerteam is

gestuurd. Uiteindelijk is op dit deelbudget van het beheerteam een onderschrijding gerealiseerd van ruim € 0.3 mln.

Op de bestekken (Hygiëne en Gras & Water) is een overschrijding ontstaan van € 238.683 hetgeen voornamelijk is veroorzaakt door een overschrijding van het Gras & Water bestek met € 191.198. Dit laatste komt voornamelijk door het lange recreatieseizoen met hoge temperaturen waardoor meer werkzaamheden benodigd waren.

Externe opdrachten

In 2018 heeft het recreatieschap in liquidatie op verzoek van Staatsbosbeheer tegen een vaste contractprijs van € 143.941 het onderhoud verzorgd van de 600 ha Staatsbosbeheer gronden. Het betreft, vanwege de beperkte middelen die Staatsbosbeheer hiervoor ter beschikking heeft, het waarborgen van het minimale vereiste onderhoudsregime (veiligheid, wettelijke eisen). In de begroting(swijziging) 2018 zijn de lasten en de baten gebiedsbeheer voor dit bedrag aangepast.

Dotatie Groot Onderhoud

De begrote dotatie en werkelijke dotatie aan de voorziening Groot Onderhoud 2018 bedraagt € 550.000. De uitgaven van het Groot Onderhoud komen ten laste van de Voorziening GO. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen is verder toegelicht welke werkzaamheden Groot Onderhoud in 2018 zijn uitgevoerd.

Overige lasten gebiedsbeheer

Deze lasten bestaan met name uit de doorbelasting van kosten voor de dienstverlening SBB (€ 344.000), afschrijvingen MVA (materiële vaste activa) € 72.373 en gas-/elektra-/waterlasten (afgerond € 4.000).

De werkelijke lasten zijn hoger vanwege het dossier met het Hoogheemraadschap van Delfland inzake de brug Foppenplas. In 2018 zijn schade en omleidingskosten aan de brug Foppenplas (€ 21.729) voor rekening van het recreatieschap genomen, hetgeen niet was voorzien. Daar tegenover staat de met het Hoogheemraadschap overeengekomen (en tevens niet begrote) bijdrage van het Hoogheemraadschap van Delfland van € 7.092, die is opgenomen bij de baten gebiedsbeheer.

Aankoop BBL-perceel Delft Y443 voor € 19.792

Op 22 juni 2018 heeft de Midden-Delflandraad ingestemd met een correctie op besluit Aankoop BBL-percelen (besluit 1 december 2017: aankoop van een 30-tal BBL-percelen die strategisch van belang zijn, voor een bedrag van € 1.53 mln.) in beheerareaal van het Recreatieschap. De correctie betrof het perceel Schiedam R204 te schrappen: het belang van het Recreatieschap op dit perceel is op andere wijze geborgd. Perceel Delft Y443, dat eerder niet door BBL ter overname werd aangeboden is alsnog verworven en dit perceel is vervolgens toegevoegd aan de lijst 'om niet' over te dragen percelen aan de desbetreffende gemeenten, conform het besluitvoorstel "Overdracht eigendommen recreatieschap Midden-Delfland naar gemeenten en Coöperatief Beheer Groengebieden Midden-Delfland U.A." (CBG). De aankoop van € 19.792 voor BBL-perceel Delft Y443 is verantwoord op het product gebiedsbeheer. Conform het bestuursvoorstel is de dekking geregeld via de Algemene Reserve. Dit is verwerkt en zichtbaar bij de onttrekking reserves programma 2.

Afboeking MVA conform liquidatieplan recreatieschap Midden-Delfland versie 3.

In het liquidatieplan RMD versie 3 is opgenomen dat de materiële vaste activa van het schap worden afgeboekt. De dekking van deze afboeking is vanuit de algemene reserve.

Baten

In 2018 is wederom de uitvoering van regulier onderhoud van de 600 hectare Staatsbosbeheer gronden uitgevoerd tegen een vaste overeengekomen aanneemsom van € 143.941. Naast de lasten zijn deze baten opgenomen in de begrote en gerealiseerde baten 2018.

Het voordelige verschil op de baten van totaal € 32.934 wordt gerealiseerd door hogere bijdragen van subsidies Natuurbeheer € 10.321, hogere opbrengsten van de Veerpont de Kwakel € 4.123 en de (zie ook boven eerder toegelicht bij overige lasten) een niet begrote bijdrage in het schadedossier van de brug Foppenplas van € 7.092. Daarnaast is een "vergoeding ontvangen baggerspecie 2017/2018" van € 2.579 van het Hoogheemraadschap van Delfland.

De overige baten bestaan uit de overeengekomen bijdragen aan het wandelnetwerk Zuidplas van de schappen Rottemeren en Groen Alliantie en de bijdrage van € 5.000 van de gemeente Westland voor het onderhoud en beheer van de Vaarknooppunten.

Het bedrag van € 16.409 aan ontvangen leges en vergunningen is slechts € 591 lager dan de bij de najaarsrapportage 2018 geraamde € 17.000.

Ad.2 Economisch beheer

De taken die binnen economisch beheer zijn uitgevoerd zijn:

- het formuleren c.q. actualiseren van het grondbeleid;
- het beheer van grondposities op basis van het vastgestelde grondbeleid;
- het beheer van exploitaties.

Beheer grondposities

Het beheer van grondposities betreft het actief beheer van de grondpositie (gronden en opstallen binnen het werkingsgebied) zodanig dat dit bijdraagt aan de lange termijn strategie van het recreatieschap. Het resultaat hiervan is dat voldaan wordt aan de rechten en plichten die het bezit van grond met zich meebrengt. Hieronder valt ook het afstoten van posities die geen recreatief belang dienen, alsmede het verwerven van gronden die van belang kunnen zijn voor toekomstige ontwikkelingen van het recreatieschap.

In 2018 heeft dit in het teken gestaan van de voorbereiding van de liquidatie: de grondposities (vol en bloot eigendom, incl. de verworven BBL-gronden) van het recreatieschap zijn c.q. worden overgedragen aan de gemeenten, op basis van het MDR besluit van 1 december 2017.

Voor de overdracht van de erfpachtrechten van het schap is vanwege de fiscale aspecten een cruciale wijziging doorgevoerd: deze worden overgedragen aan een aan de CBG gelieerde Stichting Erfpachtrechten Groengebieden Midden-Delfland (SEG). Deze stichting is 28 december 2018 opgericht, waarna een formeel verzoek tot instemming aan de (bloot) eigenaren (met name Staatsbosbeheer) op deze overdracht aan de SEG is ingediend.

Beheer exploitaties

Het beheer van exploitaties heeft betrekking op het aangaan van overeenkomsten met derden gericht op de exploitatie en/of het gebruik van schapsgronden en -opstallen (passend binnen de ambities van het recreatieschap), alsmede het actief administratief, financieel, juridisch en relationeel beheren van deze overeenkomsten.

Het resultaat is het vastleggen en actief beheren van privaatrechtelijke afspraken, waarbij een optimale netto-opbrengst wordt nagestreefd.

Mede gezien de status van het schap in 2018 (in liquidatie) is terughoudend opgetreden ten aanzien van exploitaties: noodzakelijke ontwikkelingen zijn in nauwe samenspraak met de betreffende gemeente voorbereid.

In 2018 betrof dit onder andere wijzigingen bij:

- Het Art Centre Delft, waar in overleg met Staatsbosbeheer ingespeeld is op door de exploitant gewenste bouw van een paviljoen;
- Het Jachthuis (gemeente Midden-Delfland), waar in overleg met Staatsbosbeheer de ontwikkel-mogelijkheden voor de nieuwe exploitant worden geoptimaliseerd. Hierbij wordt tevens de exploitatie van veerpont de Kwakel, evenals een openbare toiletvoorziening betrokken;
- Het paviljoen Krabbepas (Vlaardingen), waar een nieuwe exploitant is gestart onder de naam Jofel aan de Plas.

Product		Rekening 2017	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Rekening 2018	Resultaat
Economisch beheer	Lasten	64.985	82.600	81.100	70.704	10.396 V
	Baten	387.906	352.000	380.000	380.195	195 V
Saldo		322.921	269.400	298.900	309.492	10.592 V

Toelichting

Lasten

Op de gebudgetteerde lasten (m.n. dienstverlening SBB € 33.200, belastingen € 35.800 en verzekeringen/extern onderzoek & advies € 12.100) is een voordelig resultaat van € 10.936 gerealiseerd voornamelijk door lagere lasten voor belastingen € 8.556 en minder benodigd budget voor onderzoek/advies voor € 3.388.

Baten

De gerealiseerde baten van € 380.195 betreffen de nagenoeg, bij de najaarsrapportage 2018 met € 28.000 (mede als gevolg van contractherzieningen), naar boven bijgestelde begrote inkomsten uit huren en (erf)pachten voor 2018. Het de laatste jaren ingezette beleid op strakkere financiële sturing blijkt effect te sorteren; het netto resultaat neemt geleidelijk toe.

Ad.3 Regelgeving & handhaving

Regelgeving & handhaving bestaat uit de volgende onderdelen:

- Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen;
- Toezicht en handhaving.

Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen

Wanneer gebruikers of organisaties een bepaalde activiteit willen uitvoeren binnen het recreatieschap, dienen zij hiervoor toestemming aan te vragen. Gemeenten verlenen vergunningen of ontheffingen, aangezien de verordening van het recreatieschap destijds is ingetrokken. Toestemmingen worden vanuit de eigenstandige privaatrechtelijke bevoegdheid van het schap zelf gegeven.

In 2018 zijn bij het recreatieschap circa 60 toestemmingen aangevraagd, waarvan het merendeel is verleend. Opvallend hierin is het aantal toestemmingen voor hondentrainingen: hiermede wordt de overlast van deze groep gebruikers teruggedrongen.

Het festival Heaven Outdoor heeft op 21 juli 2018 de 4e editie gehouden. De afgelopen jaren was dit altijd een succes in Vlaardingen en ditmaal is het uitgebreid met Hemels Holland (een

Nederlandstalig festival) op 20 juli. Deze twee festivals trokken circa 7.000 bezoekers naar de Krabbeplas in Vlaardingen.

Zowel het voor- als het na traject van beide hebben nogal wat voeten in de aarde gehad. Door beperkte informatieoverdracht van zowel de organisatie als de gemeente heeft het recreatieschap Midden-Delfland pas op het laatste moment toestemming kunnen geven.

Daarbij speelde ook nog het feit dat een aangrenzende exploitant zich beriep op belemmering van bereikbaarheid en inkomstenderving van het restaurant en bij de gemeente Vlaardingen een nadeelcompensatieclaim had ingediend. De vastgestelde vergoeding aan het recreatieschap voor het gebruik van haar gronden voor een commercieel evenement is tot op heden nog niet betaald. Hiertoe wordt in gesprek gegaan met de organisator.

Toezicht en Handhaving

Toezicht en Handhaving bestaat uit de onderdelen gastheerschap, daadwerkelijke handhaving en de regierol bij samenwerking. De invulling van de drie onderdelen leidt tot een compleet palet van activiteiten op de doelstelling schoon, heel en veilig in een gebied. Dit palet wordt ingevuld op basis van de aard en het gebruik van het gebied.

Met ingang van 2018 ligt de beleidsverantwoordelijkheid van Toezicht en Handhaving bij de deelnemende gemeenten. De uitvoering van Toezicht en Handhaving is via een aparte opdracht aan Staatsbosbeheer opgedragen. De capaciteitsinzet is voor 2018 op het zelfde niveau als in 2017 gehouden. In 2018 heeft het in deze opdracht voorziene afstemoverleg tussen gemeenten en Staatsbosbeheer niet plaatsgevonden: dit wordt in 2019 wel georganiseerd.

Basisuitgangspunten voor de inzet van Toezicht en Handhaving zijn de veiligheid van de gebruikers van de gebieden zo goed mogelijk waarborgen en de eigendommen van het schap heel houden. Hierbij wordt prioriteit gegeven aan de veiligheid van de recreant en worden andere zaken alleen aangepakt als de beschikbare middelen niet volledig aan handhaving besteed moeten worden.

Avond en weekenddiensten

In de zomerperiode vinden er in de avond nog allerlei vormen van recreatief gebruik plaats zoals (water)sporten, barbecueën, wandelen, fietsen, paardrijden en genieten van het gebied. Werken in de avonden en weekenden is dan noodzakelijk om een goede invulling te geven aan de handhaving in het gebied. Op mooie dagen is het namelijk erg druk. Een zichtbare aanwezigheid is dan gewenst om zoveel mogelijk ongewenste gedragingen tegen te gaan. Daarnaast blijkt dit ook het (sociale) veiligheidsgevoel bij bezoekers te vergroten.

In de winterperiode is het recreatieve gebruik in de donkere uren minimaal. Het is dan alleen druk bij de exploitaties die jaarrond bezoekers trekken. Hierdoor is ook de sociale controle in de gebieden nagenoeg nihil waardoor vernielingen, dumpingen en andere vormen van ongewenst gebruik (auto's in terreinen) weer de aandacht vragen. Aandacht voor de handhavers is dan gericht op heel houden van de gebieden.

Voor een volledig overzicht van de uitvoering en prioritering van Toezicht & Handhaving bij Staatsbosbeheer in de Provinciale Eenheid Zuid-Holland verwijzen wij naar het Handhavingsplan 2018-2020.

In 2018 is specifiek aandacht besteed aan de volgende zaken:

- Toezicht houden en publieksvoorlichting geven bij uitvoering van gevoelige beheerwerkzaamheden als zijnde bomenkap (essentaksterfte) of maaiwerkzaamheden;
- Controle en handhaving op de toegangsbepalingen;
- Assistentie dieren in nood (o.a. schapen in sloot);
- Toezichtoverleg met diverse partners als zijnde gemeente, politie en brandweer over grotere evenementen;
- Afhandeling algemene klachten door recreanten, variërend van beheer klachten tot veiligheid klachten;
- Afsluiting van bospercelen in verband met gevaar voor vallende bomen en takken;
- Overleg over de aanpak van de daklozen problematiek (o.a. bezoeken aan dakloze/illegale bewoners in de gebieden door het gemeentelijke zorgkader en instellingen als het Leger des Heils);
- Overleg en aanpak jeugdproblematiek;
- Overleg en aanpak Honden uitlaatservices (HUS) problematiek. Aangepakt door vooral voorlichting, intermediair optreden (bij onenigheden) en inventariseren van het hondenbeleid naar aanleiding van klachten in samenwerking met gemeenten;
- Uitvoeren jachtcontroles (ganzenbestrijding);
- Uitvoeren visserijcontroles (met o.a. Politie en Sportvisserij Nederland, SVBD);
- Deelname aan evenementen onder andere de Slag om Vlaardingen en de Midden Delflanddag;
- Afhandeling van afvaldumpingen;
- Afhandeling van overlast naaktrecreatie;
- Parkeerproblematiek en overlast op gazons en ligweides;
- Afhandeling aanvaringen door veerpont de Kwakel;
- Afhandeling illegale hennepkwekerijen;
- Ruiteroverlast op gazons en ligweides diverse, i.v.m. met onduidelijkheden in bebording en of ruiterroute, en
- Afhandeling diverse evenementen, zoals 'Heaven Outdoor' en diverse sportevenementen.

Product		Rekening 2017	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Rekening 2018	Resultaat
Regelgeving en Handhaving	Lasten	191.100	191.100	191.900	191.100	800 V
	Baten	-	-	-	-	-
Saldo		(191.100)	(191.100)	(191.900)	(191.100)	800 V

Toelichting

De lasten op dit product bestaan met name uit de vaste vergoeding voor de geleverde dienstverlening SBB 2018 voor € 191.100. Het beschikbare budget van € 800 t.b.v. extern onderzoek/advies is niet benodigd gebleken.

Ad.4 Communicatie

De omgeving, (potentiële) bezoekers en, waar relevant, het externe netwerk zijn geïnformeerd over de mogelijkheden, werkzaamheden en veranderingen in de natuur- en recreatiegebieden. De wijze van informatieverstrekking is afgestemd op de doelgroepen, waarbij zoveel mogelijk gebruik is gemaakt van digitale en sociale media. In relatie tot het recreatieschap is bij lopende uitvoerende projecten en/of kredieten ook nauw samengewerkt met betrokken partijen in het gebied.

In 2018 heeft de boswachter publiek de nodige aandacht besteed aan begeleiding van allerlei werkzaamheden in het gebied, o.a. door middel van informatiepanelen in het veld. In het bijzonder heeft de voorbereiding en uitvoering van grootschalige kap- en omvormingswerkzaamheden de nodige aandacht qua communicatie gevraagd. Vanwege een bezwaar-procedure bij de vergunning voor kapwerkzaamheden in het Kraaiennest is de afstemming met belangenorganisaties als KNNV, Vogelwacht Delft en Bomenstichting geïntensiveerd. De samenwerking en afstemming met partijen in de omgeving zorgt voor meer naamsbekendheid en draagvlak voor het werk van de boswachter publiek. Voor 2019 wordt deze koers doorgezet, aangevuld met meer activiteiten, inzet door vrijwilligers en educatie.

Vast aandachtspunt in de communicatie is ook de berichtgeving over veerpont de Kwakel en de Trekschuit. De Trekschuit is in 2018 vanwege technische storingen helaas enkele keren buiten gebruik gesteld. Het mechanisme is gevoelig voor drijfvuil, zo is afgelopen jaar bijvoorbeeld een matras in het mechanisme verzeild geraakt, met de nodige schade.

De inzet van communicatie voor de transitie van recreatieschap naar CBG is beperkt geweest. Enerzijds vanwege het uitstel hierin, anderzijds omdat de transitie voor de recreant weinig tot geen gevolgen zal hebben.

Product		Rekening 2017	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Rekening 2018	Resultaat
Communicatie	Lasten	18.062	42.300	42.300	12.100	30.200 V
	Baten	-	-	-	-	-
Saldo		(18.062)	(42.300)	(42.300)	(12.100)	30.200 V

Toelichting

Het voordelige resultaat van € 30.200 is ontstaan doordat in 2018 voor advertentie - en publicatiekosten het budget van € 30.200 niet nodig is gebleken. De overige lasten betreffen de vaste vergoeding voor de geleverde dienstverlening SBB 2018 voor € 12.100.

Mutaties in reserves

Toevoegingen aan reserves	Rekening 2017	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Rekening 2018	Resultaat
Reserve afkoopsommen	39.323	39.300	39.049	39.049	0
Reserve erfpachtcontracten	33.100	33.100	33.076	33.076	0
Reserve informatiepanelen	5.800			200	-200
Algemene reserve	3.543.736				0
Reserve vervangingsinvesteringen	100.000				0
Totaal	3.721.959	72.400	72.125	72.325	-200

Toelichting:

De toevoegingen aan de reserve afkoopsommen (aan deze reserve wordt gedurende de looptijd rente toegevoegd om de reserve tot einde looptijd in stand te houden) en de reserve erfpachtcontracten zijn conform de begroting 2018.

De reserve erfpachtcontracten dient ter dekking van het verschil in waardering aan het eind van de looptijd tussen een erfpachtcontract met Staatsbosbeheer en de afgesloten (ondererfpacht-) contracten met derden.

Onttrekkingen aan reserves	Rekening 2017	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Rekening 2018	Resultaat
Reserve afkoopsommen	47.874	47.874	47.874	47.874	0
Algemene reserve tbv aankoop BBL percelen	1.456.780			19.792	-19.792
Algemene reserve tbv afboeken MVA	0			1.037.292	-1.037.292
Egalisatiereserve	13.000				0
Reserve ingroeieregeling TBM	658.490				0
Reserve Melarium tbv lasten Melarium	63.000				0
Alg. reserve tbv res. vervangingsinvesteringen	100.000				0
Investeringsreserve	2.938.062				0
Reserve recreantenonderzoek	29.184				0
Reserve informatiepanelen	46.600				0
Totaal	5.352.990	47.874	47.874	1.104.958	-1.057.084

Toelichting:

De onttrekking aan de reserve afkoopsommen is conform de begroting 2018. Van de lopende erfpachtovereenkomsten is een aantal canons afgekocht. Van deze afkoopsommen wordt de jaarlijkse erfpacht onttrokken.

De in rekening 2018 vermelde onttrekking van € 19.792 aan de algemene reserve betreft de dekking van het in 2018 verworven BBL-perceel Delft Y443 (zie ook de verder toelichting bij de lasten gebiedsbeheer). De onttrekking van € 1.037.292 is t.b.v. de dekking van de afboeking van de materiele vaste activa.

3.2 Programma Ontwikkeling

Wat hebben we bereikt?

Evenals voorgaande jaren is dit programma terughoudend ingevuld wat betreft nieuwe ontwikkelingen. Er is ingespeeld op bestaande projecten (Omgevingsfonds, RouteStructuurPlan, gezamenlijke ontwikkelagenda RMD-SBB Midden-Delfland) en externe ontwikkelingen (Blankenburgverbinding).

Daarnaast is in 2018 veel aandacht besteed aan het waarborgen dat de beschikbare budgetten voor ontwikkeling na de opheffing van het recreatieschap optimaal in stand blijven voor de gestelde doelen. Op grond van de fiscale risicoanalyse is besloten deze budgetten niet aan de CBG maar aan de deelnemende gemeenten (als gelabeld budget) over te dragen. De Gebiedstafel Midden-Delfland zal in de toekomst een rol gaan spelen in de toekennen en de besteding van deze ontwikkelbudgetten.

Wat hebben we daarvoor gedaan en wat heeft het gekost?

Het bestuur is geadviseerd over in te nemen standpunten ten aanzien van initiatieven die de doelstelling van het recreatieschap raken. Zo is inspraak geleverd op 'ruimtelijke plannen' en initiatieven van derden. Hiervoor is het product Planvorming & gebiedsontwikkeling geleverd.

Planvorming & gebiedsontwikkeling

In overleg met alle betrokkenen wordt een gemeenschappelijk kader geboden op de gewenste ontwikkeling in het werkingsgebied van het schap, aansluitend op de ambitie van het bestuur, de vraag van de recreant (leefstijlen) en het aanbod (positionering van het specifieke gebied). Tevens worden alle voorbereidende en uitvoerende werkzaamheden gedaan die noodzakelijk zijn om (een deel) van het gebied te (her)ontwikkelen conform de ambitie van het bestuur. Hiermee wordt samen met de omgeving van het schap ingespeeld op actuele trends en ontwikkelingen.

Product		Rekening 2017	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Rekening 2018	Resultaat
Planvorming & gebiedsontwikkeling	Lasten	158.650	166.500	166.500	157.900	8.600 V
	Baten	-	-	-	-	-
Saldo		(158.650)	(166.500)	(166.500)	(157.900)	8.600 V

Toelichting

De lasten op dit product bestaan, naast de vaste vergoeding voor de geleverde dienstverlening SBB 2018 voor € 157.900, uit een budget van € 8.600 voor overige begeleidingskosten voor het Omgevingsfonds. In 2018 heeft geen externe specialistische inhuur plaatsgevonden t.l.v. dit budget.

Gezamenlijke Uitvoeringsprogramma Ontwikkelagenda Recreatieschap - Staatsbosbeheer

Dit programma vormt geen rechtstreeks onderdeel van begroting en jaarstukken van het Recreatieschap. Het betreft het aan de uittreedvergoeding van het Rijk verbonden uitvoeringsprogramma, waarvan het budget en het programmamanagement bij Staatsbosbeheer is belegd (besluit Midden-Delflandraad 7 juli 2017).

In 2018 is door Staatsbosbeheer een programmaplan opgesteld, waarin de lijst projecten uit het besluit is opgenomen en waar criteria en randvoorwaarden voor de beoordeling van projectaanvragen zijn opgenomen. Tot nu toe is één projectvoorstel ingediend: Koningsrust (gemeente Midden-Delfland). In de Midden-Delflandraad van 7 december 2018 is besloten dat de

gemaakte kosten aan de gemeente door Staatsbosbeheer vanuit het ingestelde budget vergoed zullen worden.

Omgevingsfonds

In 2018 zijn 25 subsidieaanvragen voor het Omgevingsfonds ontvangen en behandeld; 13 hiervan in de laatste 2 weken van december. Regelmatig is telefonisch tekst en uitleg gegeven over de subsidieregeling of zijn conceptaanvragen doorgesproken met de aanvrager. In afwijking op het besluit van 1 december 2017 heeft de Midden-Delflandraad op 7 december 2018 besloten geen vervangende subsidieregeling bij de gemeente Midden-Delfland in te stellen.

Vanwege de beëindiging per 31 december 2018 is extra aandacht besteed aan afronding van en communicatie over het fonds. De opheffing van fonds en subsidieverordening is gepubliceerd op de diverse gemeentepagina's.

Van de ontvangen aanvragen zijn 19 subsidies verleend en 6, om uiteenlopende redenen (meestal: buiten de doelstellingen van het fonds), afgewezen. In totaal is in 2018 voor een bedrag van € 1.121.420 aan nieuwe subsidies verleend, waarvan € 472.778 voor het IODS-project Groen Ondernemen. Met de reeds eerder verstrekte 1 miljoen voor het IODS-project GroenBlauw Lint zijn hiermee alle lopende afspraken in het kader van IODS ingevuld.

Er hebben 7 uitbetalingen plaatsgevonden (deels voorschotten) voor een bedrag van in totaal € 177.926. Een bedrag van € 1.596 is teruggevloeid in de voorziening door lager vastgestelde subsidies.

Over één van de afgewezen subsidieaanvragen, project Stads kraan Vlaardingen, heeft de MDR op 7 december 2018 het besluit genomen hiervoor een specifieke begrotingssubsidie toe te kennen, onder verder dezelfde voorwaarden als het Omgevingsfonds. Dit omdat het project wel aan de inhoudelijke voorwaarden voldeed, echter net buiten de begrenzing van het werkingsgebied viel. Het benodigde bedrag voor deze subsidie € 100.000 is uit de Voorziening Omgevingsfonds Midden-Delfland onttrokken. Over de subsidieaanvraag voor het IODS-project Groen Ondernemen – weidevogelkerngebied heeft het bestuur een besluit genomen vanwege de overstijging van het mandaatbedrag en de afwijking van het vaste subsidiepercentage. Daarbij is door het bestuur wel aandacht gevraagd voor het op lange termijn (planologisch) waarborgen van de extensieve doelstelling van het gebied.

Per 31 december 2018 is een totaal bedrag van € 2.306.517 vastgelegd in lopende verleende subsidies. Hiervan is € 1.472.778 voor de twee IODS-projecten (GroenBlauw Lint en Groen Ondernemen). Het bedrag van € 2.306.517 wordt, conform eerder bestuursbesluit (besluit: routing reserves en voorzieningen), ondergebracht in de CBG ter afwikkeling van de verleende subsidies uit het Omgevingsfonds.

Van de oorspronkelijke € 6.807.441 (15 miljoen gulden) resteert na ruim 20 jaar een bedrag van € 173.245. Conform het bestuursbesluit is het resterende saldo toegevoegd aan het Ontwikkelbudget Midden-Delfland.

De volgende subsidies zijn in 2018 verleend:

Nr.	Verleende subsidies	Bedrag in Euro's	Toelichting
1.	Wijnboerderij Vlaardingen	82.269	De subsidie is verstrekt voor de herbouw van de vroegere wagenloods (naar voorbeeld uit 1500) op het boerderijcomplex aan de Zuidbuurt 40 in Vlaardingen. Tevens wordt het dak van de hooiberg gerenoveerd. Subsidiecategorie Cultuur.
2.	Karnmolen Abtswoude 62	1.637	De subsidie is verstrekt voor het vervangen van het golfplaten dak van de karnmolen voor een rieten dak. Subsidiecategorie Cultuur.
3.	IODS-project Groen Ondernemen - Kavelruilcoördinator	29.964	De subsidie is, binnen het kader van de in de Bestuurlijke Overeenkomst IODS toegezegde bijdrage aan het IODS-project Groen Ondernemen, verstrekt voor de inzet van een kavelruilcoördinator in het projectonderdeel Grondinstrument. Subsidiecategorie Cultuur.
4.	Renovatie varkensschuur Woudweg 24	20.388	De subsidie is verstrekt voor de renovatie van de voormalige varkensschuur op het erf van boerderij Hoeve Vrijlust in Schiedam. Subsidiecategorie Cultuur.
5.	Ervaar Maassluis	23.925	De subsidie is verstrekt voor promotionele activiteiten om de bekendheid en zichtbaarheid van Maassluis als stad-landverbinding naar Midden-Delfland te verbeteren. Hierbij worden de volgende deelprojecten uitgevoerd: – Digital Portal – Zichtbare recreatieve beleving – Promotiecampagne fietsen, wandelen, varen Subsidiecategorie Beleving.
6.	Rolstoelbelevingspad Klauterwoud	19.965	De subsidie is verstrekt voor de realisatie van een rolstoel-belevingspad in het Klauterwoud in de Broekpolder. Subsidiecategorie Beleving.
7.	Informatiematerialen Nieuw Waterland	8.250	De subsidie is verstrekt voor de informatie-voorziening in het Kwaliteitsprogramma Nieuw Waterland, voor de onderdelen Oeverbos, project Schoon en Krabbepark. Subsidiecategorie Beleving.
8.	Versterking Beleving Broekpolder	21.219	De subsidie is verstrekt voor het beter beleefbaar en toegankelijk maken van de Broekpolder, door middel van het plaatsen van informatiepanelen en bewegwijzering en het realiseren van voorzieningen voor minder validen en mensen met een beperking. Subsidiecategorie Beleving.
9.	Luifel Museum Het Tramstation	73.262	De subsidie wordt benut voor de reconstructie van de voormalige luifel en het beter toegankelijk en beleefbaar maken van Museum Het Tramstation in Schipluiden.

Nr.	Verleende subsidies	Bedrag in Euro's	Toelichting
			Subsidiecategorie Cultuur.
10.	Trekvaart in Beeld - Jongkind Onderweg	40.674	De subsidie is verstrekt voor de realisatie van een bronzen beeld van de schilder Jongkind, die veel trekvaarten alhier heeft geschilderd, langs de trekvaartroute Delft-Maassluis/ Vlaardingen. Subsidiecategorie Cultuur.
11.	IODS-project Groen Ondernemen - Weidevogelkerngebied Commandeurspolder	442.814	De subsidie wordt ingezet voor afwaardering van agrarische gronden in de Commandeurs-polder, ten behoeve van de realisatie van weidevogelkerngebied. Agrariërs kunnen de grond na inrichting tegen gereduceerd tarief pachten en – onder voorwaarden - benutten voor agrarisch gebruik. De bestemming van de gronden blijft agrarisch. Het project wordt uitgevoerd binnen het IODS-project Groen Ondernemen en hiervoor wordt de reservering uit het Omgevingsfonds a € 491.000,- aangesproken. Subsidiecategorie Natuur.
12.	Educatiemateriaal Vockestaert	3.116,52	De subsidie wordt besteed aan materialen ten behoeve van educatielessen op bij ANV Vockestaert aangesloten boerderijen. Subsidiecategorie Beleving.
13.	Klimaatneutraal Scoutcentrum Vlaardingen	100.000	Scouting Vlaardingen realiseert aan de Watersportweg in de Broekpolder een nieuw terrein voor 5 Vlaardingse scoutgroepen en wil dit scoutcentrum duurzaam realiseren, volgens de principes van SCENES (Scout Centres of Excellence for Nature and Environment) om daarmee een voorbeeldrol te vervullen voor scouts en bezoekers van de Broekpolder. De subsidie wordt ingezet voor de realisatie van vegetatiedaken op de gebouwen. Subsidiecategorie Milieu.
14.	Herinrichting Schiezone	82.365	De subsidie wordt ingezet voor de herinrichting van de Schiezone. NM vormt het gebied om naar een beleefbaar en hoogwaardig natuurgebied en voert daarvoor inrichtingsmaatregelen uit. Het resultaat is een gebied met een variatie aan natuurdoelen. Subsidiecategorie Natuur.
15.	Sluiswachtershuisje Monstersche sluis	11.690	De subsidie wordt ingezet voor restauratie en inrichting van het sluiswachtershuisje bij de – eveneens met Omgevingssubsidie – gerestaureerde, en inmiddels geopende Monstersche Sluis. Het sluiswachtershuisje krijgt een functie als informatiepunt. Subsidiecategorieën Cultuur en Beleving.
16.	Educatieve leerlijn voedselbos	5.730	De subsidie wordt ingezet voor het ontwikkelen van een educatieve leerlijn voor schoolbezoeken aan Voedselbos Vlaardingen, gericht op de groepen 5, 6 en 7 van het primair onderwijs. In leerjaar 2018-2019 wordt op enkele scholen een pilot uitgevoerd, waarna het lesmateriaal aan andere locaties met

Nr.	Verleende subsidies	Bedrag in Euro's	Toelichting
			voedselbossen en/of permacultuurtuinen beschikbaar gesteld wordt. Subsidiecategorie Beleving.
17.	Belevingstuin LAD/ Hortus Oculus	46.319	In het openbare recreatiegebied Ackerdijkse Bos is nabij het Art Centre Delft, in aanvulling op de bestaande inrichting met kunstobjecten en kunstroute, een belevingstuin voor mensen met een visuele beperking ontwikkeld. Door zintuigelijke beleving (horen, voelen, ruiken) kunnen visueel gehandicapten het landschap van Midden-Delfland en de beeldende kunst ervaren. Subsidiecategorie Beleving.
18.	Programma Stad-Land 2018-2020	12.000	Het project is een vervolg op het eerder uitgevoerde programma 2015-2017 en wordt uitgevoerd om de relatie tussen de steden en het landelijk gebied te versterken en te informeren over de diverse mogelijkheden op gebied van natuur, recreatie, agrarisch grondgebruik en streekproducten. De volgende onderdelen worden uitgevoerd: - Netwerkbijeenkomst - Fietsroute langs historische boerderijen - Stadsbijeenkomsten - Symposium - Midden-Delfkrant Special Subsidiecategorie Beleving
19.	Trekschuit De eerste Snik	95.832	De subsidie is verleend voor het herbouwen en in de vaart brengen van een trekschuit zoals deze aan het eind van de 17e eeuw op de trekvaartroute Maassluis-Delft-Den Haag-Leiden voer, waarmee de historische waarde van de trekvaarten weer tot leven wordt gebracht. De trekschuit wordt nagebouwd aan de hand van een model van een Snikschuit en op locatie in Maassluis afgebouwd als werkervaringsproject. NB: op het Schanseiland in Maassluis werden ooit ook trekschuiten van het type Snikschuit gebouwd. Het project ontvangt tevens provinciale subsidie i.h.k.v. de Trekvaarten. Subsidiecategorie Cultuur.
	Totaal subsidieverleningen	€ 1.121.420	
	<i>w.v. reguliere subsidies</i>	<i>648.642</i>	
	<i>w.v. IODS-projecten</i>	<i>472.778</i>	

Kredieten programma Ontwikkeling

Naam krediet	Sluitdatum	Totaal krediet	Realisatie t/m 2017	Begroting na wijziging 2018	Rekening 2018	Realisatie t/m 2018	Restant krediet	% lasten t.o.v. totaal krediet
Ruiterroutes	2018	1.000.000	89.491	500.000	313.391	402.882	597.118	40%
- Dekking bijdragen derden (subsidies)		1.000.000	89.491	500.000	313.391	402.882	597.118	
I-Vervolgprocedure NWO 328091331	2018	140.000	127.231	12.769	4.870	132.101	7.899	94%
- Dekking uit Investeringsreserve		140.000	127.231	12.769	4.870	132.101	7.899	
Implementatie herijking	2018	269.375	220.497	48.878	25.000	245.497	23.878	91%
- Dekking uit Algemene reserve		269.375	220.497	48.878	25.000	245.497	23.878	
Herinrichting Oeverbos Oost (incl. sanering)	2018	3.225.000	1.111.689	2.108.854	1.722.362	2.834.051	390.949	88%
- Dekking uit Investeringsreserve		845.000	111.733	733.268	732.441	844.174	827	
- Dekking bijdragen derden (subsidies)		880.000	111.733	768.268	732.441	844.174	35.827	
- Dekking bijdragen derden (subsidies)		1.500.000	710.681	607.319	250.288	960.969	539.031	
- Dekking opbrengsten			177.543		7.192	184.735	-184.735	
Totaal programma 3		4.634.375	1.548.908	2.670.501	2.065.623	3.614.531	1.019.844	
- Dekking uit Algemene reserve		269.375	220.497	48.878	25.000	245.497	23.878	
- Dekking uit Investeringsreserve		985.000	238.964	746.037	737.311	976.275	8.726	
- Dekking bijdragen derden (subsidies)		3.380.000	911.905	1.875.587	1.296.120	2.208.025	1.171.976	
- Dekking opbrengsten		0	177.543	0	7.192	184.735	-184.735	

Legenda Herinrichting Oeverbos-Oost (incl. sanering):

- Dekking uit investeringsreserve betreft de 50% dekking Herinrichting vanuit het schap (investeringsreserve);
- Dekking bijdrage derden (subsidies) betreft de 50% dekking van de PZH subsidie voor de herinrichting;
- Dekking bijdrage derden (subsidies) betreft 100% vergoeding van de saneringskosten door PZH/DCMR conform de saneringsovereenkomst;
- Dekking opbrengsten betreft de ontvangsten voor grondleveringen (kubieke meters).

Krediet Ruiterroutes (IODS)

De beoogde ruiterroutes zijn in 2018 opgeleverd. Er is 19,5 km aan ruiterroutes aangelegd, waarmee de totale lengte van het ruiternetwerk is vergroot tot ca 50 km. Vanwege een nog resterend budget en aanvullende wensen is er uitstel op de PZH subsidie verleend zodat deze aanvullende wensen in het eerste kwartaal van 2019 aangelegd kunnen worden.

Krediet I-Vervolgprocedure NWO 328091331

Eind 2017/begin 2018 zijn de definitieve overeenkomsten tussen het Recreatieschap Midden-Delfland in liquidatie en Rijkswaterstaat afgesloten. Het krediet is eind 2018 afgesloten. Het recreatieschap heeft van Rijkswaterstaat een vergoeding voor de compensatie van het 2e Volksbos (€ 32.500) ontvangen. De vergoeding van personele inzet ten behoeve van het opstellen van het ontwerp en begeleiding werkzaamheden 2e Volksbos zal in kwartaal 1 van 2019 aan Rijkswaterstaat worden voorgelegd.

De herinrichting van de meest westelijke punt van het Oeverbos valt net buiten het Tracébesluit Blankenburgverbinding en is niet opgenomen in het herinrichtingsplan voor het oostelijk deel van het Oeverbos. Om te voorkomen dat deze locatie na oplevering van de Blankenburgverbinding niet zal worden heringericht is met Rijkswaterstaat afgesproken dat de locatie bij de realisatie van de Blankenburgverbinding zal worden heringericht. Rijkswaterstaat is echter niet bevoegd kosten buiten het Tracébesluit te maken. Tussen het recreatieschap en Rijkswaterstaat is in de overeenkomst opgenomen dat het recreatieschap deze kosten zal vergoeden door deze eenmalig voor een bedrag van € 43.397 excl. BTW af te kopen. De kosten kunnen na afstemming met

bureau subsidies van de provincie Zuid-Holland onderdeel uit kunnen maken van verleende subsidie voor de herinrichting van het oostelijk deel.

Krediet Implementatie herijking

Het krediet Implementatie herijking is in 2014 ingesteld t.b.v. de uitvoering van enkele projecten door de deelnemende gemeenten: het project Schiezone (Delft) en het project Kraaiennest (Midden-Delfland). Het project Schiezone is als laatste project uit dit krediet in 2018 afgerond, waarmee een betaling van € 25.000 is gemoeid. Het restantbedrag uit het krediet komt vrij te vallen in de algemene middelen van het schap.

Krediet Herinrichting Oeverbos Oost (incl. sanering)

De projecten Herinrichting en sanering Oeverbos Oost zijn in één bestek opgenomen en in juli 2017 aanbesteed. Er is na de opdrachtverlening direct gestart met de sanering. Met de grondbank van de gemeente Rotterdam is voorafgaand aan de saneringswerkzaamheden een overeenkomst gesloten voor de levering van grond. Er is circa 138.000 m3 grond door verschillende aanbieders geleverd. De sanering is eind januari 2018 afgerond. Het evaluatieverslag Bodemsanering Oeverbos te Vlaardingen is in mei aan Bevoegd Gezag (DCMR) ter vaststelling aangeboden. Eind kwartaal 3 is asbest in het reeds gesaneerde deel aangetroffen. In overleg en in samenwerking met DCMR is direct overgegaan tot het verwijderen van de asbest. De aard en omvang is nader onderzocht. Op aangeven van DCMR zijn de voorbereidingen voor de uitvoering van een aanvullend asbestbodemonderzoek eind 2018 gestart. Het onderzoek zal in februari 2019 worden uitgevoerd. Afhankelijk van de uitkomst van het asbest onderzoek zullen de grasvelden met het doeltype speel- en ligweide inclusief het naaktrecreatieterrein en de dag camping na goedkeuring van de provincie Zuid-Holland worden afgedekt met 20 cm teelaarde. Periodiek wordt binnen het project het maaiveld gecontroleerd op bodemvreemd materiaal en indien nodig afgevoerd.

Vanwege de aangetroffen asbest is de vaststelling van het evaluatieverslag door DCMR opgeschort en zal naar verwachting na afronding van het aanvullend bodemonderzoek worden verstrekt.

De herinrichting van het Oeverbos is eind 2018 geheel afgerond waarbij de uitkijktoren, speelgelegenheid, toegangsweg Maassluisdijk en aanplant van de laatste bomen zijn uitgevoerd.

Op 17 september vond de starthandeling van de aanleg van de Blankenburgverbinding gecombineerd met de opening van het Oeverbos Oost plaats.

Ondanks het feit dat de herinrichting volledig is afgerond, is aan de subsidieverlener uitstel van oplevering tot 1 juni 2019 gevraagd. Dit uitstel is noodzakelijk vanwege de afhandeling van de aangetroffen asbest en daarmee gepaard gaande eindsanering.

Mutaties in reserves

Onttrekkingen aan reserves	Rekening 2017	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Rekening 2018	Resultaat
Algemene reserve tbv dekking kredieten	9.830	48.878	48.878	25.000	23.878
Investeringsreserve tbv dekking kredieten	40.611	615.300	746.037	737.311	8.726
Totaal	50.441	664.178	794.915	762.311	32.604

Toelichting:

De onttrekking in 2018 aan de algemene reserve betreft de dekking van het krediet

Implementatie Herijking.

De iets lager dan begrote onttrekkingen aan de investeringsreserve betreffen de kredieten I-Vervolgprocedure NWO 328091331(Blankenburgverbinding) en het project Herinrichting Oeverbos Oost.

3.3 Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2017	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Rekening 2018	Resultaat
Lasten					
Deelnemersbijdrage	-	-	-	-	-
Overige structurele lasten	-	8.000	8.000	13.631.984	13.623.984 N
Totaal lasten	-	8.000	8.000	13.631.984	13.623.984 N
Baten					
Deelnemersbijdrage	1.293.416	1.765.659	1.765.659	1.765.659	-
Overige structurele baten	609.488	137.240	148.700	4.930.300	4.781.600 V
Totaal baten	1.902.904	1.902.899	1.914.359	6.695.959	4.781.600 V
Saldo gewone bedrijfsvoering	1.902.904	1.894.899	1.906.359	(6.936.025)	8.842.384 N
Diverse lasten en baten					
Diverse lasten	-	-	-	-	-
Diverse baten	-	-	-	-	-
Saldo diverse lasten en baten	-	-	-	-	-
Kredieten					
Lasten kredieten	-	-	-	-	-
Baten kredieten (bijdragen derden)	-	-	-	-	-
Saldo kredieten	-	-	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	1.902.904	1.894.899	1.906.359	(6.936.025)	8.842.384 N
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves					
Toevoeging reserves	-	-	54.235	454.235	400.000 N
Onttrekking reserves	336.072	300.800	300.800	9.550.421	9.249.621 V
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	336.072	300.800	246.565	9.096.186	8.849.621 V
Gerealiseerd resultaat	2.238.976	2.195.699	2.152.924	2.160.160	7.236 V

Toelichting

Het budget onvoorzien van € 7.500 onderdeel van (de overige structurele) lasten is niet ingezet in 2018. In de werkelijke lasten is de afrekening van het vermogen van het schap aan de deelnemers ad € 13.631.221 als last opgenomen.

Deelnemersbijdragen

De deelnemersbijdragen 2018 zijn conform de begroting 2018.

Verdeling deelnemersbijdrage	Aandeel in nadelig exploitatiesaldo	Percentage
gemeente Delft	303.700	17,2%
gemeente Maassluis	222.851	12,6%
gemeente Midden-Delfland	37.736	2,1%
gemeente Schiedam	617.530	35,0%
gemeente Vlaardingen	573.354	32,5%
gemeente Westland	10.488	0,6%
TOTAAL	1.765.659	

Na uittreden van de PZH uit het recreatieschap per 2018 wordt vanaf 2018 door de Provincie ZH een begroting-boekjaarsubsidie 2018 verstrekt. Het bedrag t.b.v. 2018 ontvangen bedrag van € 148.700 is opgenomen onder de post overige structurele baten.

Diverse lasten en baten

Conform het liquidatieplan RMD versie 3 en de overige besluiten m.b.t. het vermogen van het RMD zijn het vrijvallen van de voorzieningen (€ 4,8 mln.) en opheffen van de (bestemming) reserves (€ 8,8 mln.) opgenomen onder de diverse baten. De afwikkeling van het vermogen c.q. liquidatiesaldo van € 13,6 mln. is als schuld naar de deelnemers opgenomen onder de diverse lasten.

Mutaties in reserves

Toevoegingen aan reserves	Rekening 2017	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Rekening 2018	Resultaat
Algemene reserve ; 2e begrotingswijziging van Algemene reserve ; reserve Essentaksterfte			54.235	54.235 400.000	0 -400.000
Totaal	0	0	54.235	454.235	-400.000

Toelichting:

De toevoeging aan de algemene reserve van € 54.235 betreft het voordelige saldo uit de najaarsrapportage 2018 MD. Op 7 december 2018 heeft de MDR besloten tot het instellen (gevoed vanuit de algemene reserve) van de reserve Essentaksterfte welke niet was begroot voor 2018s.

Onttrekkingen aan reserves	Rekening 2017	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Rekening 2018	Resultaat
Egalisatiereserve	329.201	300.800	300.800	300.800	0
Algemene reserve ; aanmaak res. Essentaksterfte				400.000	-400.000
Algemene reserve ; 3e begrotingswijziging	6.871				0
Vrijval reserves i.h.k.v. de liquidatie:					
Algemene reserve				2.407.051	-2.407.051
Egalisatiereserve				635.279	-635.279
Investeringsreserve				11.293	-11.293
Reserve afkoopsommen				992.531	-992.531
Reserve erfpachtcontracten				636.889	-636.889
Reserve investeringen in het MD gebied				3.666.578	-3.666.578
Reserve vervangingsinvesteringen				100.000	-100.000
Reserve Essentaksterfte				400.000	-400.000
Totaal	336.072	300.800	300.800	9.550.421	-9.249.621

Toelichting:

De toevoeging aan de egalisatiereserve is in 2018 met € 300.800 conform de begroting 2018. In het kader van de liquidatie van het schap zijn alle (bestemmings-) reserves ultimo 2018 vrijgevallen.

3.4 Overzicht Overhead

Wat hebben we bereikt?

Kwalitatieve bestuurlijke en juridische advisering aan het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur, over ten minste de volgende aandachtsgebieden:

- lopende zaken, beleid, ontwikkelingen en toekomst van het schap;
- nieuwe of gewijzigde wet- en regelgeving die van invloed zijn op het schap;
- financieel beleid, begroting en verantwoording.

Daarbij is rekening gehouden met wat er speelt op de betreffende beleidsvelden en met het netwerk binnen en buiten het schap. Dit netwerk bestaat uit schapsdeelnemers, ambtelijk apparaat, natuur- en milieuorganisaties en andere stakeholders in het schapsgebied.

Daarnaast zijn bestuursvergaderingen voorbereid, is verslaglegging uitgevoerd en is zorggedragen voor het uitvoeren van de actiepunten.

Wat hebben we daarvoor gedaan en wat heeft het gekost?

De ondersteuning van het Dagelijks en het Algemeen Bestuur heeft plaatsgevonden door het leveren van de volgende producten:

1. Bestuursproducten;
2. Juridische ondersteuning en advisering;
3. Financiën.

Ad.1 Bestuursproducten

De bestuursproducten omvatten:

- het voorbereiden en plannen van bestuursvergaderingen;
- het verslagleggen van bestuursvergaderingen en het (laten) uitvoeren wat afgesproken is;
- het signaleren van knelpunten in de uitvoering en het aandragen van oplossingen;
- het fungeren als eerste aanspreekpunt voor schapsdeelnemers, ambtelijk apparaat en stakeholders voor alle zaken/ projecten die in schapsverband spelen;
- het vertegenwoordigen van de schapsbesturen in ambtelijke en bestuurlijke netwerken en gremia van de deelnemers;
- de eindtoets op bestuursvoorstellen.
- Het opstellen en uitvoeren van additionele opdrachten en beleidsadviezen waarmee het bestuur in staat wordt gesteld om richting en middelen vast te stellen.

Bestuursvergaderingen

In 2018 hebben de volgende bestuursvergaderingen te Schiedam plaatsgevonden:

- Dagelijks Bestuur op 19 oktober en schriftelijke rondes op 6 april, 12 november en 7 december;
- Midden-Delflandraad op 22 juni, 19 oktober en 7 december.

Samenstelling bestuur

Door de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2018 heeft er een bestuurswisseling plaatsgevonden. De gemeenteraden van de deelnemers hebben de volgende bestuursleden (en plaatsvervangers) aangewezen als leden van de Midden-Delflandraad:

Naam bestuurder	Gemeente/organisatie	Plaatsvervanger
Dhr. A.F. de Leede	gemeente Vlaardingen	Mw. J.J. Silos – Knaap
Dhr. A. Hoekstra	gemeente Vlaardingen	Dhr. F.G.C Hoogendijk
Dhr. S.M. Brandligt	gemeente Delft	
Mevr. M. Huijsman	gemeente Delft	
Mw. S. Smit	gemeente Midden-Delfland	Dhr. H. Horlings
Dhr. F.J. van Lier	gemeente Midden-Delfland	Dhr. J.J.C. Moermans
Dhr. J.W. Ooijevaar	gemeente Schiedam	Dhr. F.B. Minhas
Geen tweede lid benoemd, enkel plaatsvervanger	Gemeente Schiedam	
Dhr. F.A. Voskamp	gemeente Maassluis	
Dhr. G. van der Wees	Gemeente Maassluis	
Dhr. L.K. Snijders	gemeente Westland	Mevr. J.A. Gardien-Reinders
Dhr. Wijbenga	gemeente Rotterdam	

Op 19 oktober heeft de Midden-Delflandraad de volgende bestuursleden benoemd tot leden van het Dagelijks Bestuur:

Naam	Gemeente/organisatie	Functie
Dhr. S.M. Brandligt	Gemeente Delft	Voorzitter
Mevr. S. Smit	Gemeente Midden-Delfland	
Dhr. B. de Leede	Namens de gemeente Vlaardingen	
Dhr. J.W. Ooijevaar	Namens de gemeente Schiedam	
Dhr. G. van der Wees	Namens de gemeente Maassluis	Secretaris

Product		Rekening 2017	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Rekening 2018	Resultaat
Bestuursproducten	Lasten	91.852	45.100	40.100	35.911	4.189 V
	Baten	-	-	-	-	-
Saldo		(91.852)	(45.100)	(40.100)	(35.911)	4.189 V

Toelichting

Er is in 2018 slechts minimaal gebruik gemaakt van het beschikbare budget voor bestuurskosten van € 5.100. Hierdoor is een voordelig resultaat van € 4.189 ontstaan.

Ad.2 Juridische ondersteuning en advisering

Dit product heeft betrekking op de (algemene) juridische advisering op het gebied van publiek- en privaatrecht en het implementeren, toepassen en evalueren van wet- en regelgeving relevant voor de Gemeenschappelijke Regeling (Wet Gemeenschappelijke Regelingen (Wgr) en Algemene wet

bestuursrecht (Awb)). Ook het behandelen van bezwaar- en beroepzaken en zaken op grond van de Wob (Wet openbaarheid van bestuur) en Wet Bibob (Wet Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur) behoren tot de juridische ondersteuning en advisering.

Product		Rekening 2017	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Rekening 2018	Resultaat
Juridische ondersteuning en advisering	Lasten	87.200	23.800	23.000	12.900	10.100 V
	Baten	-	-	-	500	500 V
Saldo		(87.200)	(23.800)	(23.000)	(12.400)	10.600 V

Toelichting

Het budget voor externe juridisch onderzoek & advies van € 10.100 is in 2018 niet benodigd gebleken.

In 2018 zijn 3 aansprakelijkstellingen aan de orde gekomen.

- De eerste had betrekking op letselschade bij een ongeval t.g.v. modder op het fietspad bij de Zwethburg (deelgebied Holierhoek te Vlaardingen) op 18 december 2017;
- Een tweede aansprakelijkstelling betrof een aanrijding van een fietser op een paaltje in het wegdek op het Trekkadepad in Maasland (15 mei 2018);
- Aansprakelijkstelling voor de (im)materiele schade van een persoon, n.a.v. een val op het Surfpad te Vlaardingen.

Daarnaast is na uitgebreid overleg met het Hoogheemraadschap van Delfland het dossier over de schade aan de brug Foppenplas (2014) afgerond. Hierin is wederzijds een aandeel in de kosten van omleidingsvoorzieningen en schade genomen (zie onder financieel).

In alle drie de situaties betrof het relatief geringe schades ten gevolge van valpartijen of fietspaden, waarvan het juridisch beheer bij de gemeenten lag. Hierin heeft de gemeente als juridisch wegbeheerder een eerstverantwoordelijke rol. Daarnaast is gebleken dat de procedure van afwikkeling van aansprakelijkstellingen op eigen gebieden van Staatsbosbeheer afstemming behoeft met de afwikkeling van aansprakelijkstellingen voor het recreatieschap.

Ad.3 Financiën

In het kader van de financiële ondersteuning zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:

- verzorgen van de financiële administratie van de gemeenschappelijke regeling: tijdige en systematische vastlegging van baten, lasten en in- en uitgaande geldstromen;
- incasseren van gelden als gevolg van verkoop, heffing en/of in privaatrechtelijke overeenkomsten overeengekomen vergoedingen;
- uitvoeren van de interne controle gericht op getrouwheid en rechtmatigheid op financieel gebied, waarbij de nadruk ligt op 'inkoop en aanbestedingen', het betalingsverkeer en de volledigheid van huur- en erfpachtopbrengsten;
- toetsen van bestuursvoorstellen op incidentele en/of structurele financiële consequenties;
- het voeren van periodieke budgetgesprekken met budgethouders en projectleiders;
- opstellen van de planning & control producten;
- werkzaamheden in het kader van de vennootschapsbelastingplicht;
- voorbereiden van de werkzaamheden van de accountant (interim controle, subsidie-controles, jaarrekeningcontrole).

Product		Rekening 2017	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Rekening 2018	Resultaat
Financiën	Lasten	81.603	213.500	222.500	218.118	4.382 V
	Baten	2.815	-	-	-	-
Saldo		(78.788)	(213.500)	(222.500)	(218.118)	4.382 V

Toelichting

Het voordelige resultaat is ontstaan omdat de bij de najaarsrapportage voorziene meerkosten voor 2018, voor externe fiscale advisering m.b.t. de VPB en de accountantskosten 2018 (interim controle en voorwerk rekening 2018), uiteindelijk lager zijn uitgevallen dan voorzien in de begrotingswijziging bij de najaarsrapportage 2018.

Kredieten

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de kredieten in programma 1 en de realisatie daarvan.

Naam krediet	Sluitdatum	Totaal krediet	Realisatie t/m 2017	Begroting na wijziging 2018	Rekening 2018	Realisatie t/m 2018	Restant krediet	% lasten t.o.v. totaal krediet
Uitvoering Transitie RMD naar CBG (vh. Uitvoering werkprogramma toekomst MD)	2018	375.000	192.305	182.695	140.127	332.432	42.568	89%
- Dekking uit Algemene Reserve		375.000	192.305	182.695	140.127	332.432	42.568	
Liquidatie recreatieschap MD	2018	150.000	0	5.000	8.245	8.245	141.755	5%
- Dekking uit Algemene Reserve		150.000	0	5.000	8.245	8.245	141.755	
Evaluatie samenwerking RMD-SBB-PZH	2018	20.000	0	20.000	18.825	18.825	1.175	94%
- Dekking uit Algemene Reserve		20.000	0	20.000	18.825	18.825	1.175	
Totaal programma 1		545.000	192.305	207.695	167.197	359.502	185.498	
- Dekking uit Algemene reserve		545.000	192.305	207.695	167.197	359.502	185.498	

Krediet Uitvoering Transitie RMD naar CBG

In de bestuurlijke samenvatting is toegelicht dat de geplande transitie m.i.v. 2018 van schap naar CBG noodzakelijkerwijs is uitgesteld vanwege mogelijke fiscale risico's. In 2018 is invulling gegeven aan de mitigatie van deze risico's voor de CBG. In essentie betrof dit enerzijds het beperken van vermogen in de CBG tot datgene dat voor beheer en exploitatie noodzakelijk is. Anderzijds betrof het een alternatief voor het risico van het onderbrengen van de erfpachtrechten in de CBG: hiervoor is een stichting opgericht. De analyse en mitigatie van de risico's is uitgevoerd met een werkgroep van financieel en fiscaal deskundigen van de gemeenten en Deloitte Belastingadviseurs en heeft gezien de complexiteit van de materie aanzienlijk meer tijd geveerd dan vooraf ingeschat. Uit dit krediet is de ureninzet van de kwartiermaker CBG gedekt, evenals de kosten van de inzet van Deloitte. Het krediet is eind 2018 afgesloten.

Krediet Liquidatie recreatieschap MD

In 2018 heeft het schap de exploitatie nog volledig uitgeoefend. Per 1 januari 2019 is de CBG verantwoordelijkheid voor het beheer van de gebieden. Dit betekent dat de liquidatie van het schap pas in 2019 zal kunnen plaatsvinden. In 2018 is een herziening van het liquidatieplan (versie 3) gemaakt op basis van de wijzigingen inzake de overdracht van kadastrale (rechten) aan de verschillende rechtsoptvolgers van het schap. Tevens is de formele overdracht van deze rechten voorbereid. De uitvoering van de feitelijke liquidatie en de volledige afwikkeling zal in 2019 plaatsvinden.

De CBG zal als rechtsopvolger van het RMD de liquidatie ten finale uitvoeren. Het CBG-bestuur heeft in beginsel ingestemd om het resterende saldo van het liquidatiekrediet RMD van € 141.755 onder te brengen bij de CBG, mits de (nog nader te detailleren) risico's acceptabel zijn. Naar het zich nu (medio februari) laat aanzien zal dit het geval zijn. De finale afwikkeling van de liquidatie RMD zal onder verantwoordelijkheid van de CBG door SBB als onderdeel van de dienstverlening 2019 worden uitgevoerd.

Krediet Evaluatie samenwerking RMD-SBB-PZH

In het tweede kwartaal is een evaluatie (AT Osborne) uitgevoerd naar de samenwerking tussen het Recreatieschap en Staatsbosbeheer (en PZH) in 2017. Deze is in juni aan het bestuur gepresenteerd. Op basis hiervan hebben de besturen van RMD en CBG beiden aangegeven vooralsnog de samenwerking met Staatsbosbeheer voor 1 jaar te verlengen en in 2019 een keuze over het vervolg te maken. Het krediet is eind 2018 afgesloten.

Mutaties in reserves

Onttrekkingen aan reserves	Rekening 2017	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Rekening 2018	Resultaat
Algemene Reserve tbv dekking kredieten	192.305	192.695	207.695	167.197	40.498
Totaal	192.305	192.695	207.695	167.197	40.498

Toelichting

De onttrekking aan de algemene reserve betreft de dekkingen van de bovengenoemde 3 kredieten en is per saldo € 40.498 lager dan voor 2018 voorzien.

4. Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen weerspiegelt de mate waarin het schap in staat is middelen vrij te maken om de risico's die zich in de praktijk voordoen op te vangen zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd / ingekrompen moet worden.

Conform de nota weerstandsvermogen wordt de ratio weerstandsvermogen berekend om te bepalen of het schap in staat is voldoende financiële middelen vrij te maken voor het dekken van de risico's op het moment dat de risico's zich voordoen.

Gelet op het feit dat de deelnemers aan het schap hebben besloten om het schap op te heffen, bestaat er geen noodzaak meer om in deze jaarrekening een volwaardige risico-paragraaf op te nemen, waarin het weerstandsvermogen en de daarbij behorende ratio wordt weergegeven. Volstaan wordt met het benoemen van de risico's.

Risico 1: Invoering van de Vennootschapsbelasting (Vpb) voor overheidsondernemingen

Met ingang van 1 januari 2016 is de Vpb-plicht voor overheidslichamen, waaronder gemeenschappelijke regelingen, ingevoerd. De vennootschapsbelastingrisico's zijn in beeld gebracht en met de belastingdienst in 2018 afgestemd.

De Belastingdienst heeft in december 2018 schriftelijk bevestigd dat er, op basis van de door het schap aangedragen (clustering van) activiteiten en op basis van de jaarcijfers 2016 en 2017, een winsttoegmerk ontbreekt. De Belastingdienst heeft daarmee bevestigd dat er geen sprake is van belaste ondernemingsactiviteiten van het schap. Hiermede is dit risico voor de rechtsopvolger van het schap (CBG) komen te vervallen.

Risico 2: Aanpak Essentaksterfte

De grootschalige aantasting van beplantingsvakken bestaande uit essen noodzaakt tot kap en herplant, hetgeen niet in de meerjarenplanning Groot Onderhoud is voorzien. Eind 2018 heeft het bestuur besloten, a.d.h.v. "Plan van Aanpak Essentaksterfte Midden-Delfland 2019-2024" en de daarin voorgestelde gefaseerde meerjarenaanpak van kap en herplantwerkzaamheden van essenvakken in de diverse deelgebieden van het recreatieschap, om een bestemmingsreserve van € 0,4 mln. vanuit de algemene reserve aan te maken ter dekking van de materiële en personele kosten van het Plan van Aanpak Essentaksterfte. Tevens is besloten deze bestemmingsreserve "Aanpak Essentaksterfte 2019 t/m 2024" toe te voegen aan de middelen die overgaan naar het Coöperatief Beheer Groengebieden Midden-Delfland (CBG).

Risico 3: onvoorziene zaken die de afwikkeling van de liquidatie verstoren.

In 2018 is veel zorg besteed aan de (uitgestelde) transitie van schap naar CBG. Hiertoe is intensief door de besturen van beide organisaties samengewerkt, teneinde de transitie succesvol te laten verlopen. Onderdeel hierin is een besluit dat de verantwoordelijkheidsverdeling in 2019 tussen CBG en RMD vastlegt.

M.i.v. 2019 heeft de CBG als rechtsopvolger van het schap de verantwoordelijkheid voor beheer en exploitatie overgenomen. De CBG zal ook de liquidatie ten finale uitvoeren. Het CBG-bestuur heeft in beginsel ingestemd om het resterende saldo van het liquidatiekrediet RMD van € 141.755

onder te brengen bij de CBG, mits de (nog nader te detailleren) risico's acceptabel zijn. Naar het zich nu (eind februari 2019) laat aanzien zal dit het geval zijn.

Op dit moment (medio februari) is er wat betreft het vermogen van het schap een beheerst beeld: hierin zijn tot op heden geen onvoorziene zaken aan de orde gekomen. Wat betreft het eigendom zijn op dit moment (medio februari) nog niet alle overdrachten uitgevoerd. Alleen voor de gemeenten Maassluis en Midden-Delfland heeft de overname van eigendom van schap 28 december plaatsgevonden: voor de overige gemeenten is dit nog in voorbereiding. Ook de overdracht van erfpachtrechten van het schap heeft nog niet tot instemming van de bloot eigenaren geleid.

Ter mitigatie van eventuele risico's in 2019 is anticiperend, zowel door de CBG als de RMD, een verantwoordelijks verdeling vastgelegd waarin de volgende passage is opgenomen:

"Het Coöperatief Beheer Groengebieden Midden-Delfland U.A. (CBG) fungeert vanaf 1 januari 2019 bij beheer en exploitatie van het gebied als rechtsopvolger van het recreatieschap Midden-Delfland onder algemene titel, vooruitlopend op de juridische overdracht van de eigendommen en erfpachtrechten van het recreatieschap naar de respectievelijke gemeenten".

Risico 4: Weersveranderingen

Een (toekomstig) risico vormt het veranderende weer met langere drogere periodes, heftige intensieve regenval en eventuele effecten van bodemdaling in het veenweide gebied. Onzeker is wat hiervan de gevolgen voor het beheersgebied en de instandhouding hiervan zal kunnen betekenen.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Gelet op het feit dat het schap dat het schap is opgeheven bestaat er geen noodzaak meer om in deze jaarrekening een volwaardige paragraaf kapitaalgoederen op te nemen. Enkel de vrijval en de uitgaven 2018 worden toegelicht.

Uitgaven 2018

De bij de najaarsrapportage 2018 begrote uitgaven voor dit jaar bedroegen € 650.529.

Bestaande uit verhoogde (geactualiseerde) werken 2017 (met name asfalt en bruggen/steigers) en de jaarschijf 2018 (m.n. bruggen, waarvan € 194.100 van de geplande werken bruggen 2018 van € 220.000 doorgeschoven naar uitvoering in 2020).

De werkelijke uitgaven Groot Onderhoud in 2018 zijn afgerond € 426.743 en zijn verantwoord op de Voorziening Groot Onderhoud. De voornaamste reden van dit verschil tussen de prognose en de werkelijke uitgaven wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de werkzaamheden aan de bruggen lager zijn uitgevallen als gevolg van herplanning en vertraging in de uitvoering.

In 2018 zijn voor ruim € 0,3 mln. de volgende Groot Onderhoud werkzaamheden uitgevoerd (bedragen afgerond) :

- Werkzaamheden aan beplanting o.a. .a.g.v. de stormschade van begin 2018 en de essentaksterfte voor € 53.000;
- De vanuit 2017 doorgeschoven renovatie voor bruggen en steigers voor € 99.000;
- En de vanuit 2017 doorgeschoven asfaltwerkzaamheden voor een totaal bedrag van € 125.000;
- Werkzaamheden Halfverharding voor € 15.000;
- Voor de werkzaamheden aan harde oevers, zwemwater en overige werkzaamheden is een totaal aan € 40.000 uitgevoerd in 2018, en aan
- Baggerwerkzaamheden voor een totaal bedrag van € 3.500;

Vrijval van de voorziening GO

Aangezien het recreatieschap in liquidatie per 1 januari 2019 overgaat in de CBG, heeft het Recreatieschap MD feitelijk vanaf 2019 geen onderhoudsverplichting meer en is het eindsaldo van de voorziening GO (€ 1.494.251) eind 2018 vrijgevallen. Het vrijgefallen bedrag is opgenomen in het liquidatiesaldo wat zal worden uitgekeerd aan de deelnemers die tot de CBG toetreden.

Dit is conform de op 22 juni 2018 door het RMD (en ook door het DB van de CBG) besloten routing reserves en voorzieningen. De leden zullen vervolgens de gelden in de CBG inbrengen waardoor de CBG conform op de TBM systematiek een voorziening Groot Onderhoud zal opbouwen.

4.3 Financiering

Kasgeldlimiet

Tot het kasgeld behoren alle vlottende schulden < 1 jaar, de contante gelden in kas, de uitgaande gelden < 1 jaar en de tegoeden / schulden rekening-courant. Doel van de kasgeldlimiet is het beperken van de renterisico's op de korte schuld. De korte schuld is bedoeld voor de lopende uitgaven en zodoende is de limiet gekoppeld aan het begrotingstotaal. De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,5% van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar. Het schap heeft voldaan aan de kasgeldlimiet.

Renterisiconorm

De renterisiconorm stelt een limiet aan het renterisico over de lange termijn financiering. Het renterisico is het geldbedrag aan leningen dat in een bepaald jaar aan renteherziening en herfinanciering onderhevig is. Het renterisico mag maximaal 20% van het begrotingstotaal per 1 januari van het betreffende kalenderjaar bedragen. De renterisiconorm benadrukt het belang van een goede spreiding van de leningenportefeuille en de renterisico's.

Bij het schap is geen sprake van renteherziening en herfinanciering van de bestaande geldlening. De renterisiconorm is derhalve niet van toepassing.

Schatkistbankieren

Bij het schatkistbankieren wordt dagelijks het saldo bij een vastgesteld drempelbedrag overgeboekt op een bankrekening ten gunste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist. Omgekeerd kan het saldo ook worden aangevuld ten laste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist. Voor het schap zijn de benodigde overeenkomsten met het Rijk afgesloten. Zie verder het overzicht in de toelichting op de balans, onderdeel Schatkistbankieren.

4.4 Grondbeleid

Gelet op het feit dat het schap dat het schap is opgeheven bestaat er geen noodzaak meer om in deze jaarrekening een volwaardige paragraaf kapitaalgoederen op te nemen.

Grondpositie

In 2018 is het schapsareaal als volgt gewijzigd:

- De eigendommen van het RMD op het grondgebied van de gemeenten Maassluis (17 ha) en Midden-Delfland (31 ha) zijn 28 december overgenomen door deze gemeenten;
- Enkele kleine wijzigingen, waaronder een extra BBL-perceel,
- De overdracht aan Rijkswaterstaat (in het kader van de Blankenburgverbinding) vindt in 2019 plaats;
- De overige overdrachten in het kader van de liquidatie vinden in 2019 plaats.

Grondpositie

De onderstaande tabel geeft zicht op de grondpositie van het Recreatieschap Midden-Delfland en de mutaties die zich daarin hebben voorgedaan, met als peildatum 31 december 2018.

Oppervlakte:	31-12-2018	31-12-2017	Toelichting mutatie:
Eigendom	272 ha	320 ha	De eigendommen van het RMD op het grondgebied van de gemeenten Maassluis (17 ha) en Midden-Delfland (31 ha) zijn 28 december overgenomen door deze gemeenten.
Erfpacht	501 ha	501 ha	
Totaal	773 ha	821 ha	

4.5 Bedrijfsvoering

Ten tijde van de G.Z-H, zijn de afspraken over de dienstverlening door G.Z-H aan het schap vastgelegd in een Dienstverleningsovereenkomst (DVO). Deze werd vanaf 2009 meerdere malen verlengd en bekrachtigd. Per 1 januari 2017 is een 3 partijen overeenkomst tussen het Recreatieschap, de provincie Zuid-Holland en Staatsbosbeheer van kracht. Hierin is de dienstverlening voor de periode 2017-2018 tussen het schap en Staatsbosbeheer vastgelegd. De activiteiten die in het kader van de reguliere dienstverlening worden uitgevoerd, zijn per programma toegelicht in de programmaverantwoording.

De personele component van de dienstverlening door SBB blijkt uit de volgende tabel.

Productomschrijving	Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	Ontwikkeling	Algemene dekkingsmiddelen	Overhead	Totaal
Gebiedsbeheer	344.000				344.000
Economisch beheer	33.200				33.200
Regelgeving & handhaving	191.100				191.100
Communicatie	12.100				12.100
Planvorming & gebiedsontwikkeling		157.900			157.900
Bestuursproducten				35.000	35.000
Juridische ondersteuning & advisering				12.900	12.900
Financiën				200.000	200.000
Subtotaal	580.400	157.900	0	247.900	986.200
Dienstverlening in uitgaven voorziening	119.623				119.623
Groot Onderhoud		118.490			
Dienstverlening inzake kredieten				110.075	228.565
Totaal	700.023	276.390	0	357.975	1.334.388

De totale lasten voor de fixed price dienstverlening SBB is met € 986.200 gelijk aan de begroting 2018. De dienstverlening ten behoeve van de kredieten is met € 228.565 lager uitgevallen dan begroot (€ 389.846).

JAARREKENING 2018

5.1 Balans per 31 december 2018

ACTIVA	31 december 2018	31 december 2017
Vaste activa		
Materiële vaste activa	0	1.109.664
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	0	1.109.664
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	7.729.157	8.788.080
Vorderingen op openbare lichamen	610.379	689.295
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < dan 1 jaar	7.104.712	7.900.367
Overige vorderingen	14.066	198.418
Liquide middelen	6.003.789	6.043.044
Banksaldi	6.003.789	6.043.044
Overlopende activa	1.205.920	1.106.591
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	35.542	64.426
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen, die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	1.170.378	1.042.165
Totaal	14.938.866	17.047.379

PASSIVA	31 december 2018	31 december 2017
Vaste passiva		
Eigen vermogen	165.812	11.058.327
Algemene reserve	0	3.904.346
Bestemmingsreserves	0	7.056.230
Gerealiseerde resultaat	165.812	97.751
Voorzieningen	0	4.902.564
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	0	1.370.994
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	0	3.531.570
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	2.000	2.000
Waarborgsommen	2.000	2.000
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden rentetypische looptijd < 1 jaar	567.841	588.088
Overige schulden	567.841	588.088
Overlopende passiva	14.203.213	496.400
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	13.882.318	14.461
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	320.697	481.735
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	198	204
Totaal	14.938.866	17.047.379

5.2 Overzicht van baten en lasten 2018

Programma	Rekening 2017	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Rekening 2018	Resultaat
Lasten					
Programma Beheer, Onderhoud en Exploitatie	4.081.268	2.084.473	2.227.714	3.186.857	959.143 N
Programma Ontwikkelingen	158.650	166.500	166.500	157.900	8.600 V
Algemene dekkingsmiddelen	-	8.000	8.000	13.631.984	13.623.984 N
Overhead	260.655	282.400	285.600	266.930	18.671 V
Totaal lasten	4.500.573	2.541.373	2.687.814	17.243.671	14.555.857 N
Baten					
Programma Beheer, Onderhoud en Exploitatie	748.324	362.200	551.141	584.205	33.064 V
Programma Ontwikkelingen	-	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	1.902.904	1.902.899	1.914.359	6.695.959	4.781.600 V
Overhead	2.815	-	-	500	500 V
Totaal baten	2.654.044	2.265.099	2.465.500	7.280.664	4.815.164 V
Saldo gewone bedrijfsvoering	(1.846.529)	(276.274)	(222.314)	(3.963.007)	9.741.693 N
Diverse lasten en baten					
Diverse lasten	1.910.240	-	-	-	-
Diverse baten	5.584.597	-	-	-	-
Saldo diverse lasten en baten	3.674.357	-	-	-	-
Kredieten					
Lasten kredieten	1.463.864	3.278.162	2.878.196	2.232.819	645.377 V
Baten kredieten (bij dragen derden)	1.190.517	2.421.289	1.875.586	1.303.312	572.274 N
Saldo kredieten	(273.346)	(856.873)	(1.002.610)	(929.507)	73.103 V
Totaal saldo van baten en lasten	1.554.481	(1.133.147)	(1.224.924)	(10.992.515)	9.667.591 N
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves					
Toevoeging reserves	7.388.537	72.400	126.360	526.560	400.200 N
Onttrekking reserves	5.931.806	1.205.547	1.351.284	11.584.886	10.233.602 V
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	(1.456.731)	1.133.147	1.224.924	11.058.326	9.833.402 V
Gerealiseerd resultaat	97.751	-	-	165.812	165.812 V

Het overzicht van lasten en baten is als volgt opgebouwd:

Reguliere lasten en baten bedrijfsvoering

Dit onderdeel betreft de exploitatielasten en –baten van de structurele activiteiten. Dit zijn de jaarlijks min of meer in dezelfde vorm terugkerende activiteiten. Op basis van deze informatie kunnen meerjarige trends en ontwikkelingen worden geschetst.

Diverse lasten en baten bedrijfsvoering

In tegenstelling tot de reguliere lasten en baten komen deze exploitatielasten en –baten slechts incidenteel voor door de aard hiervan en/of de oorzaak. Het gaat hierbij om o.a. de effecten van periodieke herzieningen van voorzieningen, de financiële consequenties van uitspraken op beroeps- en bezwaarschriften die niet voorzien kunnen worden en terugontvangen bedragen. Deze zaken, welke niet zijn begroot, worden separaat gepresenteerd om de vergelijkbaarheid over de jaren heen eenvoudiger te maken.

Kredieten

De kredieten hebben betrekking op uitgaven gerelateerd aan activiteiten die zorgen voor veranderingen in de natuur- en recreatiegebieden, zoals investeringen met maatschappelijk nut in de openbare ruimte. Deze uitgaven worden gedekt vanuit bijdragen derden (subsidies, bijdragen) en/of onttrekkingen aan de algemene of bestemmingsreserves.

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Dit onderdeel omvat alle mutaties (stortingen en onttrekkingen) in de reserves.

5.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften, die het Besluit begroting en verantwoording (BBV) en de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) daarvoor geven. Voor zover niet anders vermeld, worden de activa en passiva gepresenteerd in afgeronde bedragen van € 1.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Baten en lasten worden verantwoord tot hun brutobedrag.

Balans

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de daarop verrichte lineaire afschrijvingen. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. De afschrijvingen geschieden op basis van de verkrijgings- of aanschaffingsprijs en de geschatte economische levensduur.

De volgende richtlijnen zijn grotendeels gehanteerd voor de afschrijvingstermijnen:

- gronden en terreinen	geen afschrijving
- grond- weg- en waterbouwkundige werken	35 jaar
- overige materiële vaste activa	30 jaar

Het BBV onderscheidt de navolgende investeringen:

1. Investerings met economisch nut
2. Investerings met maatschappelijk nut in de openbare ruimte.

Investerings met economisch nut

Investerings hebben een economisch nut wanneer ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Investerings met economisch nut boven € 25.000 worden geactiveerd.

Investerings met maatschappelijk nut in de openbare ruimte

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk moeten m.i.v. 1 januari 2018 worden geactiveerd. Indien investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd, vindt de afschrijving hiervan lineair plaats. De richtlijn is dat investerings boven de € 25.000 worden geactiveerd.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen

De banksaldi worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa (nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen) worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Dit betreft de Algemene Reserve, de bestemmingsreserves en het gerealiseerde resultaat.

Voorzieningen

De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren grootonderhoud aan de kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

De voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's zijn naar beste schatting gewaardeerd in relatie tot de achterliggende verplichtingen, verliezen en risico's.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer, de netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en de overlopende passiva

Deze posten worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

5.4 Toelichting op de balans

Vaste activa

Materiële vaste activa

☒ Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut had het volgende verloop:

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	Boekwaarde 1-1-2018	Investerings	Afschrijvingen	Bijdrage van derden	Des investeringen	Boekwaarde 31-12-2018
Gronden en Terreinen	2	1	0	0	3	0
Grond- weg- en waterbouwkundige werken	1.096.956	0	70.558	0	1.026.398	0
Overige materiele vaste activa	12.706	0	1.815	0	10.891	0
	1.109.664	1	72.373	0	1.037.292	0

Conform het liquidatieplan versie 3 worden alle onroerende zaken om niet overgedragen.

Flottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar

☒ Vorderingen op openbare lichamen

	2018	2017
Debiteuren	610.379	1.076.132
Voorziening dubieuze debiteuren		386.837
Per saldo	610.379	689.295

☒ Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

	2018	2017
Uitzettingen in 's Rijks schatkist < 1 jaar	7.104.712	7.900.367
	7.104.712	7.900.367

Sinds 2014 is het schatkistbankieren van toepassing. Hieronder zijn de bedragen weergegeven die op kwartaalbasis in de schatkist zijn aangehouden en de drempel die van toepassing was. De drempel is in 2018 overschreden.

Benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)				
	Verslagjaar			
Drempelbedrag	250			
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	6.042	6.046	6.037	6.034
Ruimte onder het drempelbedrag				
Overschrijding van het drempelbedrag	5.792	5.796	5.787	5.784

☒ Overige vorderingen

	2018	2017
Debiteuren	14.066	198.418
Voorziening dubieuze debiteuren		0
Per saldo	14.066	198.418

Liquide middelen☒ Banksaldi

	2018	2017
Rekening courant BNG	7.673	49.979
Rekening courant ING	364	128
ING Depositorekening	3.329.029	3.328.665
ING Vermogen / spaarrekening	2.666.723	2.664.272
Totaal	6.003.789	6.043.044

Overlopende activa☒ Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen

	2018	2017
Rente		2.815
Vooruitontvangen facturen	3.191	9.656
Ondernemers BTW	23.605	881
nog te ontvangen bedragen	8.746	51.073
Totaal	35.542	64.425

☒ Van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkering met een specifiek bestedingsdoel

Project	Saldo 1-1-2018	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2018
Overige Nederlandse overheidslichamen:				
IODS Routestructuurplan incl Ruiterroutes	1.069.229	313.391	942.406	440.214
Herinrichting Overbos deel sanering	19.005	250.288	0	269.293
Herinrichting Overbos herinrichting	0	460.870	0	460.870
Totaal	1.088.234	1.024.550	942.406	1.170.378

Eind 2018 is een bedrag van € 440.214 nog te ontvangen van de PZH t.b.v. RSP/ruiterroutes.

Voor de Herinrichting Overbos-Oost is een bedrag van totaal € 730.163 nog te ontvangen van de PZH waarvan een bedrag van € 269.293 voor de sanering en een bedrag van € 460.870 voor de herinrichting.

Vaste passiva**Eigen vermogen**

Het verloop van de reserves in 2018 wordt in het hierna volgende overzicht weergegeven.

Reserves	Stand per 01-01-2018	Bestemming Resultaat 2017	Toevoegingen in 2018	Onttrekkingen in 2018	Stand per 31-12-2018
Algemene Reserve	3.904.346	97.751	54.235	4.056.332	0
Bestemmingsreserves					
Egalisatiereserve	936.079		0	936.079	0
Investeringsreserve	748.603		0	748.603	0
Reserve informatiepanelen	-200		200	0	0
Reserve afkoopsommen	1.001.356		39.049	1.040.405	0
Reserve erfpachtcontracten	603.813		33.076	636.889	0
Reserve Investerings in het MD gebied	3.666.578		0	3.666.578	0
Reserve vervangingsinvesteringen	100.000		0	100.000	0
Reserve Aanpak Essentaksterfte 2019-2024	0		400.000	400.000	0
Subtotaal Bestemmingsreserves	7.056.229	0	472.325	7.528.554	0
Totaal	10.960.575	97.751	526.560	11.584.886	0

Conform de besluitvoering in het liquidatieplan RMD versie 3 en overige besluiten m.b.t. de liquidatie en verdeling vermogen zijn alle reserves ultimo 2018 vrijgevallen en opgenomen in het liquidatiesaldo RMD.

☒ ALGEMENE RESERVE

De algemene reserve heeft als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers.

	2018	2017
Saldo 1 januari	3.904.346	2.065.488
Bij: Bestemming resultaat	97.751	60.908
Bij: Toevoegingen	54.235	3.543.736
Af: Onttrekkingen	4.056.332	1.765.786
Saldo 31 december	<u>0</u>	<u>3.904.346</u>

Specificatie toevoegingen:

- Conform 2e begrotingswijziging	54.235
Totaal toevoegingen	<u>54.235</u>

Specificatie onttrekkingen:

- Conform 4e begrotingswijziging	
- Dekking aankoop BBL-percelen	19.792
- Naar bestemmingsreserve Essentaksterfte	400.000
- Vrijval Vaste Activa cf liquidatieplan	1.037.292
- Vrijval Algemene Reserve cf liquidatieplan	2.407.051
- Krediet uitvoering werkprogramma toekomst MD	140.127
- Krediet Liquidatie GR Midden Delfland	8.245
- Krediet Evaluatie samenwerking RMD SBB PZH	18.825
- Krediet Implementatie Herijking	25.000
Totaal onttrekkingen	<u>4.056.332</u>

☒ BESTEMMINGSRESERVES**a) Egalisatiereserve**

Deze reserve dient om de te verwachten toekomstige overschrijvingen van het bestedingsplafond voor de deelnemers exclusief het Rijk te neutraliseren.

	2018	2017
Saldo 1 januari	936.079	5.512.808
Af: nadelig resultaat jaarrekening 2016	0	-4.234.528
Bij: Toevoegingen	0	0
Af: Onttrekkingen	936.079	342.201
Saldo 31 december	0	936.079

Specificatie onttrekkingen:

- Ten gunste van exploitatie conform programmabegroting	300.800
- Vrijval Reserve cf liquidatieplan	635.279
Totaal onttrekkingen	936.079

b) Investeringsreserve

Het doel van de investeringsreserve is het dekken van de kosten van nieuwe investeringen.

	2018	2017
Saldo 1 januari	748.603	3.727.275
Bij: Toevoegingen	0	0
Af: Onttrekkingen	748.603	2.978.672
Saldo 31 december	0	748.604

Specificatie onttrekkingen:

- Vrijval Reserve cf liquidatieplan	11.293
- Krediet vervolprocedure NWO	4.869
- Krediet herinrichting Oeverbos-Oost	732.441
Totaal onttrekkingen	748.603

c) Reserve infopanelen

	2018	2017
Saldo 1 januari	-200	40.600
Bij: Toevoegingen	200	5.800
Af: Onttrekkingen	0	46.600
Saldo 31 december	0	-200

Specificatie toevoegingen:

- Aanvulling negatief saldo	200
Totaal toevoegingen	200

d) Reserve afkoopsommen

Van de lopende erfpachtovereenkomsten is een aantal canons afgekocht. Van deze afkoopsommen wordt de jaarlijkse erfpacht onttrokken. Aan deze reserve wordt gedurende de looptijd rente toegevoegd om de reserve tot einde looptijd in stand te houden.

	2018	2017
Saldo 1 januari	1.001.356	1.009.907
Bij: Toevoegingen	39.049	39.323
Af: Onttrekkingen	1.040.405	47.874
Saldo 31 december	0	1.001.356

Specificatie toevoegingen:

- Conform programmabegroting

39.049

Totaal toevoegingen

39.049

Specificatie onttrekkingen:

- Conform programmabegroting

47.874

- Vrijval Reserve cf liquidatieplan

992.531

Totaal onttrekkingen

1.040.405

e) Reserve erfpachtcontracten

De reserve erfpachtcontracten dient ter dekking van het verschil in waardering aan het eind van de looptijd tussen een erfpachtcontract met Staatsbosbeheer en de afgesloten (ondererfpacht-) contracten met derden.

	2018	2017
Saldo 1 januari	603.813	570.713
Bij: Toevoegingen	33.076	33.100
Af: Onttrekkingen	636.889	0
Saldo 31 december	0	603.813

Specificatie toevoegingen:

- Conform programmabegroting

33.076

Totaal toevoegingen

33.076

Specificatie onttrekkingen:

- Vrijval Reserve cf liquidatieplan

636.889

Totaal onttrekkingen

636.889

f) Reserve Investerings in het MD gebied (t.b.v. ontwikkelprojecten).

Dit betreft de bestemmingsreserve ontwikkelprojecten in het Midden Delfland gebied.

	2018	2017
Saldo 1 januari	3.666.578	0
Bij: Toevoegingen	0	3.666.578
Af: Onttrekkingen	3.666.578	0
Saldo 31 december	0	3.666.578

Specificatie onttrekkingen:

- Vrijval Reserve cf liquidatieplan

3.666.578

Totaal onttrekkingen

3.666.578

g) Reserve vervangingsinvesteringen

Saldo 1 januari

2018	2017
100.000	0
0	100.000
100.000	0
0	100.000

Bij: oeveroegingen

Af: Onttrekkingen

Saldo 31 december

Specificatie onttrekkingen:

- Vrijval Reserve cf liquidatieplan

100.000

Totaal onttrekkingen

100.000

h) Reserve aanpak Essentaksterfte 2019-2024

Saldo 1 januari

2018	2017
0	0
400.000	0
0	0
400.000	0

Bij: toevoegingen

Af: Onttrekkingen

Saldo 31 december

Specificatie toevoegingen:

- toevoeging cf m. MDR besluit 7 december 2018.

400.000

Totaal toevoegingen

400.000

☒ GEREALISEERD RESULTAAT

Gerealiseerd resultaat

2018	2017
165.812	97.750
165.812	97.750

☒ Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen in 2018 wordt in het hierna volgende overzicht weergegeven.

Voorzieningen	Stand per 01-01-2018	Toevoegingen in 2018	Onttrekkingen in 2018	Stand per 31-12-2018
Onderhoudsegalisatievoorzieningen				
Voorziening Groot Onderhoud	1.370.994	550.000	1.920.994	0
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's				
Voorziening omgevingsfonds Midden-Delfland	766.698	0	766.698	0
Voorziening Inrichting Midden-Delfland	3.672	0	3.672	0
Voorziening beheer routestructuurplan	870.200	0	870.200	0
Voorziening Uitvoeringsbudget afwikkeling	1.891.000	0	1.891.000	0
Subtotaal	3.531.570	0	3.531.570	0
Totaal	4.902.564	550.000	5.452.564	0

☒ ONDERHOUDSEGALISATIEVOORZIENINGEN

Conform de besluitvoering in her liquidatieplan RMD versie 3 en overige besluiten m.b.t. de liquidatie en verdeling vermogen zijn alle voorzieningen ultimo 2018 vrijgevallen.

a) Voorziening groot onderhoud

Het doel van deze voorziening is het gelijkmatig verdelen van de lasten van groot onderhoud over de jaren. Hiertoe is jaarlijks een gelijkblijvende dotatie ten laste van de exploitatie gebracht. De werkelijke grootonderhoudskosten 2018 (€ 426.743) zijn direct ten laste van de voorziening verantwoord. Het Recreatieschap heeft i.h.k.v. de liquidatie vanaf 2019 geen onderhoudsverplichting meer en is het eindsaldo vrijgevallen en zal worden uitgekeerd aan de deelnemers die tot de CBG toetreden.

	2018	2017
Saldo 1 januari	1.370.994	1.062.092
Bij: Toevoegingen	550.000	550.000
Af: Aanwendungen	1.920.994	241.098
Saldo 31 december	0	1.370.994

Specificatie toevoegingen:

- toevoeging conform begroting 550.000

Totaal toevoegingen 550.000

Specificatie aanwendungen:

- uitgevoerde werkzaamheden groot onderhoud 426.743

- Vrijval Voorziening cf liquidatieplan 1.494.251

Totaal aanwendungen 1.920.994

☒ VOORZIENINGEN VOOR VERPLICHTINGEN, VERLIEZEN EN RISICO'S

a) Voorziening Omgevingsfonds Midden-Delfland

Door het bestuur is besloten tot opheffing van het omgevingsfonds per 31 december 2018 en is een bedrag van € 2.306.517 vastgelegd in verleende subsidies. Conform besluitvorming is dit bedrag toegevoegd aan de liquidatiesaldo t.b.v. de CBG toegevoegd ter afwikkeling van de verleende subsidies uit het Omgevingsfonds.

	2018	2017
Saldo 1 januari	766.698	2.953.776
Bij: Toevoegingen	0	0
Af: Aanwendungen	766.698	2.187.078
Saldo 31 december	0	766.698

Specificatie aanwendungen:

- Uitgekeerde subsidies 177.926

- Vrijval Voorziening cf liquidatieplan 588.772

Totaal aanwendungen 766.698

b) Voorziening Inrichting Midden-Delfland

	2018	2017
Saldo 1 januari	3.672	3.681.578
Bij: Toevoegingen	0	0
Af: Aanwendungen	3.672	3.677.906
Saldo 31 december	0	3.672

Specificatie aanwendungen:

- Kosten nabestemming DOP/NOAP (Golfbaan)	825
- Vrijval Voorziening cf liquidatieplan	2.847
Totaal aanwendungen	3.672

c) Voorziening beheer Routestructuurplan (RSP)

Overeenkomstig de subsidieverplichtingen van de provincie Zuid-Holland is deze voorziening bestemd voor het beheer van de recreatieve routevoorzieningen gedurende 10 jaar vanaf het opleveringsmoment. De voorziening is conform de liquidatiebesluiten vrijgevallen en is toegevoegd aan de liquidatiesaldo t.b.v. de CBG.

	2018	2017
Saldo 1 januari	870.200	863.698
Bij: Toevoegingen	0	11.310
Af: Aanwendungen	870.200	4.808
Saldo 31 december	0	870.200

Specificatie aanwendungen:

- Kosten RSP projecten	65.470
- Vrijval Voorziening cf liquidatieplan	804.731
Totaal aanwendungen	870.200

d) Voorziening Uitvoeringsbudget afwikkeling subsidies Omgevingsfonds MD t/m 2022

De MDR heeft op 1 december 2017 besloten om de lopende verplichtingen van het Omgevingsfonds onder te brengen in deze nieuwe voorziening ter afwikkeling van lopende en reeds toegekende subsidies Omgevingsfonds t/m 2022. Het vrijvallende bedrag is opgenomen in het totaal bedrag van € 2.306.517 (zie boven voorziening Omgevingsfonds Midden-Delfland) en gaat over naar de CBG die de afwikkeling van de lopende subsidies verzorgd.

	2018	2017
Saldo 1 januari	1.891.000	0
Bij: Toevoegingen	0	1.891.000
Af: Aanwendungen	1.891.000	0
Saldo 31 december	0	1.891.000

Specificatie aanwendungen:

- Vrijval Voorziening cf liquidatieplan	1.891.000
Totaal aanwendungen	1.891.000

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer☒ Waarborgsommen

	2018	2017
Saldo 1 januari	2.000	4.700
Vermeerderingen		0
Aflossingen		2.700
Saldo per 31 december	2.000	2.000

*Flottende passiva**Netto-flottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar*☒ Overige schulden

	2018	2017
Crediteuren	567.841	588.088
Totaal	567.841	588.088

Overlopende passiva

- ☒ Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

	2018	2017
Accountantskosten	26.838	8.815
Nog te betalen bedragen	13.855.480	5.646
Totaal	13.882.318	14.461

In het nog te betalen bedrag van € 13.855.480 is het liquidatiesaldo, de c.q. schuld van het RMD i.l., aan de deelnemers ad € 13.631.221 opgenomen.

- ☒ De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren

De specificatie van deze balanspost is als volgt:

Project	Saldo 1-1-2018	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen of terugbetaalde bedragen	Saldo 31-12-2018
Overige Nederlandse overheidslichamen:				
Herinrichting Oeverbos Oost	390.268	202.000	271.571	320.697
Wandelrouten netwerk	91.468		91.468	0
Totaal	481.736	202.000	363.039	320.697

- ☒ Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen

	2018	2017
Vergunning	198	204
Totaal	198	204

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Langlopende verplichtingen

Niet van toepassing; het recreatieschap Midden-Delfland is in liquidatie per 01/01/2019. De verantwoordelijkheid voor het beheer en exploitatie van het gebied is per 1 januari 2019 overgenomen door haar rechtsopvolger Coöperatief Beheer Groengebieden Midden-Delfland (CBG).

Gebeurtenissen na balansdatum

Na de balansdatum hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan die de jaarcijfers beïnvloeden.

5.5 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2018

Programma Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden

Programma Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden	Rekening 2017	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Rekening 2018	Resultaat
Lasten					
Inrichting, beheer en exploitatie	3.872.106	1.851.073	1.993.514	2.983.657	990.143 N
Regelgeving en Handhaving	191.100	191.100	191.900	191.100	800 V
Communicatie	18.062	42.300	42.300	12.100	30.200 V
Totaal lasten	4.081.268	2.084.473	2.227.714	3.186.857	959.143 N
Baten					
Inrichting, beheer en exploitatie	748.324	362.200	551.141	584.205	33.064 V
Regelgeving en Handhaving	-	-	-	-	-
Communicatie	-	-	-	-	-
Totaal baten	748.324	362.200	551.141	584.205	33.064 V
Saldo gewone bedrijfsvoering	(3.332.944)	(1.722.273)	(1.676.573)	(2.602.652)	926.079 N
Diverse lasten en baten					
Diverse lasten	19.240	-	-	-	-
Diverse baten	27.019	-	-	-	-
Saldo diverse lasten en baten	7.779	-	-	-	-
Kredieten					
Lasten kredieten	-	-	-	-	-
Baten kredieten (bijdragen derden)	11.310	-	-	-	-
Saldo kredieten	11.310	-	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	(3.313.855)	(1.722.273)	(1.676.573)	(2.602.652)	926.079 N
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves					
Toevoeging reserves	3.721.959	72.400	72.125	72.325	200 N
Onttrekking reserves	5.352.990	47.874	47.874	1.104.958	1.057.084 V
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	1.631.031	(24.526)	(24.251)	1.032.633	1.056.884 V
Gerealiseerd resultaat	(1.692.825)	(1.746.799)	(1.700.324)	(1.570.019)	130.805 V

Het totale saldo op dit programma is € 103.805 voordelig. Het saldo gewone bedrijfsvoering bedraagt € 926.079 nadelig.

Lasten

De overschrijding op de gewone bedrijfsvoering wordt voornamelijk veroorzaakt door de afboeking van € 1.037.292 van de MVA op inrichting, beheer en exploitatie (conform liquidatieplan MD versie 3. (dekking vanuit de Algemene reserve, algemene dekkingsmiddelen en verwerkt onder de post onttrekking reserves).

De aankoop van € 19.792 voor BBL-perceel Delft Y443 is verantwoord op het product inrichting, beheer en exploitatie. Conform het bestuursvoorstel is de dekking geregeld via de Algemene Reserve. Dit is verwerkt en zichtbaar bij de onttrekking reserves.

Het Regulier Onderhoudsbudget bestaat naast de bestekken voornamelijk uit een beheerbudget voor het beheerteam. Het voordelige resultaat 2018 op het Regulier Onderhoudsbudget bedraagt € 76.647. In de loop van het jaar is reeds rekening gehouden met het feit dat de budgetten voor de bestekken zouden oplopen waardoor vroegtijdig op het budget voor het beheerteam is gestuurd. Uiteindelijk is op dit deelbudget van het beheerteam een onderschrijding gerealiseerd van ruim € 0.3 mln.

Op de bestekken (Hygiëne en Gras & Water) is een overschrijding ontstaan van € 238.683 hetgeen voornamelijk is veroorzaakt door een overschrijding van het Gras & Water bestek met € 191.198.

Dit laatste is voornamelijk veroorzaakt door het lange recreatieseizoen met hoge temperaturen waardoor meer werkzaamheden benodigd waren.

Het voordelige resultaat op communicatie van € 30.200 is ontstaan doordat in 2018 voor advertentie – en publicatiekosten het budget van € 30.200 niet nodig is gebleken.

Baten

In 2018 is wederom uitvoering van regulier onderhoud van de 600 hectare Staatsbosbeheer gronden uitgevoerd tegen een vaste aanneemsom van € 143.941. Naast de lasten zijn deze baten opgenomen in de begrote en gerealiseerde baten 2018.

Het voordelige verschil op de baten van totaal € 32.934 wordt gerealiseerd door hogere bijdragen van subsidies Natuurbeheer van € 10.321, hogere opbrengsten van de Veerpont de Kwakel € 4.123 en de (zie ook boven eerder toegelicht bij overige lasten) een niet begrote bijdrage in het schadedossier van de brug Foppenplas van € 7.092. Daarnaast is een “vergoeding ontvangen baggerspecie 2017/2018” van € 2.579 van het Hoogheemraadschap van Delfland ontvangen. De overige baten bestaan uit de overeengekomen bijdragen aan het wandelnetwerk Zuidplas van de schappen RM en GA en de bijdrage van € 5.000 van de gemeente Westland voor het onderhoud en beheer van de Vaarknooppunten.

Het bedrag van € 16.409 aan ontvangen leges en vergunningen is slechts € 591 lager dan de bij de najaarsrapportage 2018 begrote € 17.000.

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de programmaverantwoording.

Overzicht van de incidentele baten en lasten

Incidentele baten			Incidentele lasten		
Omschrijving	Realisatie 2018	Begroting 2018 na wijziging	Omschrijving	Realisatie 2018	Begroting 2018 na wijziging
- Regulier Onderhoud, werken derden (SBB 600 HA)	143.941	143.941	- Regulier Onderhoud, werken derden (SBB 600 HA)	143.941	143.941
- afhandeling schade brug Foppenplas	7.092		- Aankoop BBL perceel	19.792	0
- vergoeding Hoogheemraadschap (baggerspecie)	2.579		- Afboeken MVA	1.037.292	0
Onttrekkingen aan reserves			Toevoegingen aan reserves		
- Reserve afkoopsommen	47.874	47.874	- Reserve afkoopsommen	39.049	39.049
- Alg Res: Onttrekking inz aankoop BBL perceel	19.792	0	- Reserve erfpachtcontracten	33.076	33.076
- Algemene reserve Afboeking MVA	1.037.292	0	- Reserve informatiepanelen	200	0
Totaal	1.258.570	191.815	Totaal	1.273.350	216.066
Saldo				14.780	24.251

Programma Ontwikkeling

Programma Ontwikkelingen	Rekening 2017	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Rekening 2018	Resultaat
Lasten					
Planvorming & gebiedsontwikkeling	158.650	166.500	166.500	157.900	8.600 V
Totaal lasten	158.650	166.500	166.500	157.900	8.600 V
Baten					
Planvorming & gebiedsontwikkeling	-	-	-	-	-
Totaal baten	-	-	-	-	-
Saldo gewone bedrijfsvoering	(158.650)	(166.500)	(166.500)	(157.900)	8.600 V
Diverse lasten en baten					
Diverse lasten	1.891.000	-	-	-	-
Diverse baten	5.557.578	-	-	-	-
Saldo diverse lasten en baten	3.666.578	-	-	-	-
Kredieten					
Lasten kredieten	1.271.558	3.085.467	2.670.501	2.065.623	604.878 V
Baten kredieten (bijdragen derden)	1.179.207	2.421.289	1.875.586	1.303.312	572.274 N
Saldo kredieten	(92.351)	(664.178)	(794.915)	(762.310)	32.605 V
Totaal saldo van baten en lasten	3.415.577	(830.678)	(961.415)	(920.210)	41.205 V
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves					
Toevoeging reserves	3.666.578	-	-	-	-
Onttrekking reserves	50.440	664.178	794.915	762.310	32.605 N
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	(3.616.139)	664.178	794.915	762.310	32.605 N
Gerealiseerd resultaat	(200.561)	(166.500)	(166.500)	(157.900)	8.600 V

Het totale saldo op dit programma is € 8.600 voordelig..

Lasten

De lasten op dit product bestaan, naast de vaste vergoeding voor de geleverde dienstverlening SBB 2018 voor € 157.900, uit een budget van € 8.600 voor overige begeleidingskosten voor het Omgevingsfonds. In 2018 heeft geen externe specialistische inhuur plaatsgevonden t.l.v. dit budget waardoor een voordeel op de lasten is ontstaan.

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de programmaverantwoording.

Overzicht van de incidentele baten en lasten

Incidentele baten			Incidentele lasten		
Omschrijving	Realisatie 2018	Begroting 2018 na wijziging	Omschrijving	Realisatie 2018	Begroting 2018 na wijziging
Kredieten			Kredieten		
- bijdragen derden in kredieten (zie kredientabel pgm 2)	1.303.312	1.875.586	- Diverse kredieten, zie tabel in programmaverantwoording programma 2	2.065.623	2.670.501
Onttrekkingen aan reserves			Toevoegingen aan reserves		
- Algemene reserve, dekking kredieten	25.000	48.878	-		
- Investeringsreserve, dekking kredieten	737.311	746.037			
Totaal	2.065.623	2.670.501	Totaal	2.065.623	2.670.501
Saldo					

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2017	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Rekening 2018	Resultaat
Lasten					
Deelnemersbijdrage	-	-	-	-	-
Overige structurele lasten	-	8.000	8.000	13.631.984	13.623.984 N
Totaal lasten	-	8.000	8.000	13.631.984	13.623.984 N
Baten					
Deelnemersbijdrage	1.293.416	1.765.659	1.765.659	1.765.659	-
Overige structurele baten	609.488	137.240	148.700	4.930.300	4.781.600 V
Totaal baten	1.902.904	1.902.899	1.914.359	6.695.959	4.781.600 V
Saldo gewone bedrijfsvoering	1.902.904	1.894.899	1.906.359	(6.136.025)	8.842.384 N
Diverse lasten en baten					
Diverse lasten	-	-	-	-	-
Diverse baten	-	-	-	-	-
Saldo diverse lasten en baten	-	-	-	-	-
Kredieten					
Lasten kredieten	-	-	-	-	-
Baten kredieten (bijdragen derden)	-	-	-	-	-
Saldo kredieten	-	-	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	1.902.904	1.894.899	1.906.359	(6.136.025)	8.842.384 N
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves					
Toevoeging reserves	-	-	54.235	454.235	400.000 N
Onttrekking reserves	336.072	300.800	300.800	9.550.421	9.249.621 V
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	336.072	300.800	246.565	9.096.186	8.849.621 V
Gereïficeerd resultaat	2.238.976	2.195.699	2.152.924	2.160.160	7.236 V

Het totale saldo op dit programma is € 7.236 voordelig.

Lasten

Het budget onvoorzien van € 7.500 onderdeel van (de overige structurele) lasten is niet ingezet in 2018. In de werkelijke lasten is de afrekening van het vermogen van het schap aan de deelnemers ad € 13.631.221 als last opgenomen.

Diverse lasten en baten

Conform het liquidatieplan versie 3 en de overige besluiten m.b.t. het vermogen van het RMD is het vrijvallen van de voorzieningen (€ 4,8 mln.) opgenomen onder de diverse baten.

Toevoegingen en onttrekkingen reserves

De toevoeging aan de algemene reserve van € 54.235 betreft het voordelige saldo uit de najaarsrapportage 2018 MD. Op 7 december 2018 heeft de MDR besloten tot het instellen (vanuit de algemene reserve) van de reserve Essentaksterfte van € 400.000 welke niet was begroot. De onttrekking aan de reserves van totaal € 9.550.421 betreft naast de begrote onttrekking aan de egaliseringsreserve van € 300.800, de genoemde € 400.000 t.b.v. het instellen van de reserve Essentaksterfte en voor een bedrag van totaal € 8.849.621 de vrijval van alle reserves i.h.k.v. de liquidatie RMD (zie ook pagina 26 van het jaarverslag).

De afwikkeling van het vermogen/liquidatiesaldo van € 13,6 mln. is als schuld naar de deelnemers opgenomen onder de diverse lasten.

Overzicht van de incidentele baten en lasten

Incidentele baten			Incidentele lasten		
Omschrijving	Realisatie 2018	Begroting 2018 na wijziging	Omschrijving	Realisatie 2018	Begroting 2018 na wijziging
- Voorzieningen, vrijval	4.781.600		- afwikkeling liquidatie RMD naar deelnemers	13.631.221	0
<i>Onttrekkingen aan reserves</i>			<i>Toevoegingen aan reserves</i>		
- Egalisatiereserve	300.800	300.800	- 2e begrotingswijziging 2018	54.235	54.235
- Algemene reserve, essentaksterfte	400.000		- aanmaak reserve Essentaksterfte	400.000	
- Algemene reserve, vrijval	2.407.051				
- Egalisatiereserve, vrijval	635.279				
- Investeringsreserve, vrijval	11.293				
- Reserve afkoopsommen, vrijval	992.531				
- Reserve erfpachtcontracten, vrijval	636.889				
- Reserve investeringen in het MD gebied, vrijval	3.666.578				
- Reserve vervangingsinvesteringen, vrijval	100.000				
- Reserve Essentaksterfte, vrijval	400.000				
Totaal	14.332.021	300.800	Totaal	14.085.456	54.235
Saldo	246.565	246.565			

Overzicht Overhead

Overhead	Rekening 2017	Primitieve begroting 2018	Begroting na wijziging 2018	Rekening 2018	Resultaat
Lasten					
Bestuurlijke aangelegenheden	260.655	282.400	285.600	266.930	18.671 V
Totaal lasten	260.655	282.400	285.600	266.930	18.671 V
Baten					
Bestuurlijke aangelegenheden	2.815	-	-	500	500 V
Totaal baten	2.815	-	-	500	500 V
Saldo gewone bedrijfsvoering	(257.840)	(282.400)	(285.600)	(266.430)	19.171 V
Diverse lasten en baten					
Diverse lasten	-	-	-	-	-
Diverse baten	-	-	-	-	-
Saldo diverse lasten en baten	-	-	-	-	-
Kredieten					
Lasten kredieten	192.305	192.695	207.695	167.197	40.498 V
Baten kredieten (bijdragen derden)	-	-	-	-	-
Saldo kredieten	(192.305)	(192.695)	(207.695)	(167.197)	40.498 V
Totaal saldo van baten en lasten	(450.145)	(475.095)	(493.295)	(433.626)	59.669 V
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves					
Toevoeging reserves	-	-	-	-	-
Onttrekking reserves	192.305	192.695	207.695	167.197	40.498 N
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	192.305	192.695	207.695	167.197	40.498 N
Gerealiseerd resultaat	(257.840)	(282.400)	(285.600)	(266.430)	19.171 V

Het totale saldo op dit programma is € 19.171 voordelig.

Lasten

Het voordeel is ontstaan doordat er in 2018 slechts minimaal gebruik gemaakt is van het beschikbare budget voor bestuurskosten van € 5.100. Hierdoor is een voordelig resultaat van € 4.189 ontstaan. Daarnaast is het budget voor externe juridisch onderzoek & advies van € 10.100 in 2018 niet benodigd gebleken. Tevens zijn de voorziene meerkosten voor 2018, voor externe fiscale advisering m.b.t. de VPB en de accountantskosten 2018 (interim controle en voorwerk rekening 2018), uiteindelijk lager zijn uitgevallen dan voorzien in de begrotingswijziging bij de najaarsrapportage 2018.

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de programmaverantwoording.

Overzicht van de incidentele baten en lasten

Incidentele baten			Incidentele lasten		
Omschrijving	Realisatie 2018	Begroting 2018 na wijziging	Omschrijving	Realisatie 2018	Begroting 2018 na wijziging
Kredieten			Kredieten		
-			- Uitvoering Transitie 2018 RMD naar CBG	140.127	182.695
-			- Liquidatie recreatieschap MD 2018	8.245	5.000
-			- Evaluatie samenwerking RMD-SBB-PZH	18.825	20.000
Onttrekkingen aan reserves			Toevoegingen aan reserves		
- Uitvoering Transitie 2018 RMD naar CBG	140.127	182.695	-		
- Liquidatie recreatieschap MD 2018	8.245	5.000	-		
- Evaluatie samenwerking RMD-SBB-PZH	18.825	20.000	-		
Totaal	167.197	207.695	Totaal	167.197	207.695
Saldo			Saldo		

Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Toevoegingen reserves	Raming mutaties reserves begrotingsjaar na wijziging		Realisatie mutaties reserves begrotingsjaar	
	Lasten (toevoeging reserve)	Waarvan structureel	Lasten (toevoeging reserve)	Waarvan structureel
Omschrijving programma				
Programma Beheer, onderhoud en exploitatie	72.125	72.125	72.325	72.125
Programma Ontwikkeleing	0	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen	54.235	0	454.235	0
Overhead	0	0	0	0
Totaal	126.360	72.125	526.560	72.125

De structurele toevoeging betreft de toevoegingen aan de reserve afkoopsommen van € 39.300 en de reserve erfpachtcontracten € 33.100.

Onttrekkingen reserves	Raming mutaties reserves begrotingsjaar na wijziging		Realisatie mutaties reserves begrotingsjaar	
	Baten (onttrekking reserve)	Waarvan structureel	Baten (onttrekking reserve)	Waarvan structureel
Omschrijving programma				
Programma Beheer, onderhoud en exploitatie	47.874	47.874	1.104.958	47.874
Programma Ontwikkeleing	794.915	0	762.311	0
Algemene dekkingsmiddelen	300.800	300.800	9.550.421	300.800
Overhead	207.695	0	167.197	0
Totaal	1.351.284	348.674	11.584.887	348.674

De structurele onttrekking betreft de reserve afkoopsommen van € 47.900.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de op het Recreatieschap van toepassing zijnde regelgeving.

In 2018 is op basis van de afgesloten dienstverleningsovereenkomsten en mandaatregeling, dhr. Thijsen, directeur Staatsbosbeheer, topfunctionaris volgens de WNT. Hij is in loondienst bij Staatsbosbeheer.

De in onderstaande tabellen opgenomen bezoldigingen (kosten) zijn niet als zodanig in rekening gebracht bij het Recreatieschap. De inzet (dienstverlening) valt namelijk onder de dienstverleningsovereenkomst met het Recreatieschap en de hiermee samenhangende kosten zijn conform de begroting 2018 in rekening gebracht bij het Recreatieschap (fixed-price).

Het bezoldigingsmaximum in 2018 is € 189.000,- Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

1a. Leidinggevende topfunctionaris met dienstbetrekking:

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking

bedragen x € 1	S. Thijsen
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01-01-2018 tm 31-12-2018
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	197.410
Beloningen betaalbaar op termijn	20.663
Subtotaal	218.073
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0
Totale bezoldiging	218.073
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	Overgangs-regeling
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2017	
bedragen x € 1	S. Thijsen
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01-01-2017 tm 31-12-2017
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	194.503
Beloningen betaalbaar op termijn	19.261
Subtotaal	213.764
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	181.000
Totale bezoldiging	213.764

Op de bezoldiging van de heer S. Thijsen is het overgangsrecht op basis van artikel 7.3 WNT van toepassing. Daarin is opgenomen dat tot en met 31 december 2018 de bezoldiging op het huidige

niveau blijft. Daarna volgt een stapsgewijze afbouw tot maximaal 100 % van het bezoldigingsmaximum op 1 januari 2022.

Behalve de heer S. Thijsen zijn er geen topfunctionarissen conform de WNT met dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2018 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT (Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens) of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

1b. Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder .

Naam topfunctionaris	functie(s)
<u>Oud bestuur:</u>	
Dhr. R. van Harten	Penningmeester
Dhr. R.G. de Vries	Lid Midden-Delflandraad
Dhr. L.A. van Nieuwenhuizen	Lid Midden-Delflandraad
Dhr. S.M. Brandligt	Voorzitter
Mevr. A.H. Hekker	Lid Midden-Delflandraad
Dhr. G.D. van Oord	Secretaris
Dhr. F.J. van Lier	Lid Midden-Delflandraad
Dhr. A. van Steenderen	Lid Midden-Delflandraad
Mevr. P. van Aaken	Lid Midden-Delflandraad
Dhr. C. Pleijsier	Lid Dagelijks Bestuur
Dhr. D. van der Houwen	Lid Midden-Delflandraad
Dhr. P. Ouwendijk	Lid Midden-Delflandraad
<u>Nieuw bestuur:</u>	
Dhr. S.M. Brandligt	Voorzitter
Mevr. M. Huijsman	Lid Midden-Delflandraad
Mw. S. Smit	Lid Dagelijks Bestuur
Dhr. F.J. van Lier	Lid Midden-Delflandraad
Dhr. J.W. Ooijevaar	Lid Dagelijks Bestuur
Dhr. F.A. Voskamp	Lid Midden-Delflandraad
Dhr. G. van der Wees	Secretaris
Dhr. L.K. Snijders	Lid Midden-Delflandraad
Dhr. Wijbenga	Lid Midden-Delflandraad
Dhr. A.F. de Leede	Lid Dagelijks Bestuur
Dhr. A. Hoekstra	Lid Midden-Delflandraad

De genoemde vergoedingen zijn over 2018 nihil en liggen dus onder de daarvoor gestelde wettelijke grens van € 189.000.

Samenstelling van het bestuur in het verslagjaar**Leden Dagelijks Bestuur**

Naam	Gemeente/organisatie	Functie
Dhr. S.M. Brandligt	Gemeente Delft	Voorzitter
Mw. S. Smit	Gemeente Midden-Delfland	
Dhr. A.F. de Leede	Namens de gemeente Vlaardingen	
Dhr. J.W. Ooijevaar	Namens de gemeente Schiedam	
Dhr. G. van der Wees	Namens de gemeente Maassluis	Secretaris

Leden Midden-Delflandraad

Naam	Gemeente/organisatie	Plaatsvervanger
Dhr. A.F. de Leede	gemeente Vlaardingen	Mw. J.J. Silos – Knaap
Dhr. A. Hoekstra	gemeente Vlaardingen	Dhr. F.G.C Hoogendijk
Dhr. S.M. Brandligt	gemeente Delft	
Mevr. M. Huijsman	gemeente Delft	
Mw. S. Smit	gemeente Midden-Delfland	Dhr. H. Horlings
Dhr. F.J. van Lier	gemeente Midden-Delfland	Dhr. J.J.C. Moermans
Dhr. J.W. Ooijevaar	gemeente Schiedam	Dhr. F.B. Minhas
Geen tweede lid benoemd, enkel plaatsvervanger	Gemeente Schiedam	
Dhr. F.A. Voskamp	gemeente Maassluis	
Dhr. G. van der Wees	Gemeente Maassluis	
Dhr. L.K. Snijders	gemeente Westland	Mevr. J.A. Gardien-Reinders
Dhr. Wijbenga	gemeente Rotterdam	

